

ARCHEOLOGIENOTA HAACHT - TERWILGENSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & A. DOUCET

DECEMBER 2019

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Haacht - Terwilgenstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert & Alexander Doucet

Projectnummer

2019K179

Plaats en datum

Kortenaken, december 2019

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2019K179
ISSN 2034-5615

© 2019 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>9</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>19</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	<i>22</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>29</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	30
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>30</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>30</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>31</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	<i>33</i>
5	Bibliografie	34
6	Figurenlijst.....	35
7	Plannenlijst.....	36

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

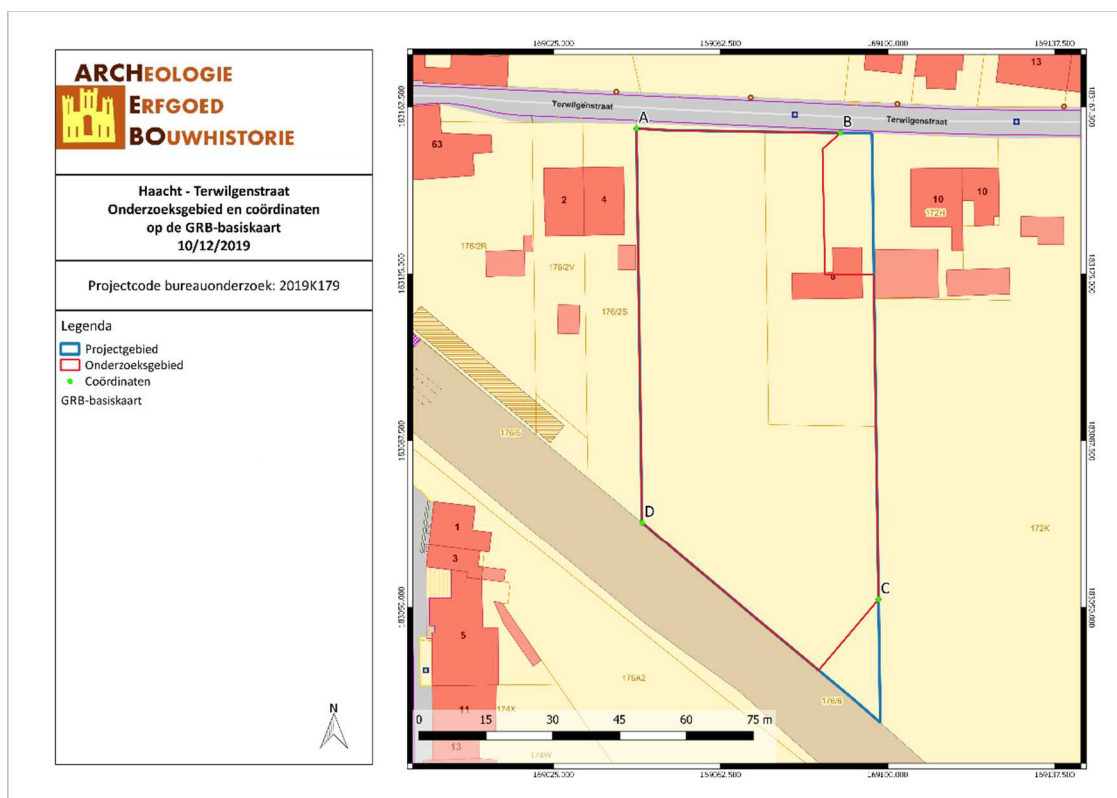
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor het terrein ter hoogte van Terwilgenstraat 8 in Wespelaar (Haacht, Vlaams-Brabant). De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 13 nieuwe loten. Lot 12 en 13 worden vervolgens uit de verkaveling gesloten in functie van aanpalende ontwikkeling. Lot 11 zal bestaan uit een tijdelijke groen- of parkzone i.f.v. aanpalende ontwikkeling. Loten 1 t.e.m. 10 worden voorzien van een bouwzone. Aangezien 2 loten uit de verkaveling worden gesloten, zal in de archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen een onderzoeks- en een projectgebied. Het onderzoeksgebied is ca. 5 290,874 m² groot, het projectgebied ca. 5 826,95 m².

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in december 2019 onder leiding van erkend

archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever was dhr. Thibaut Merckx. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

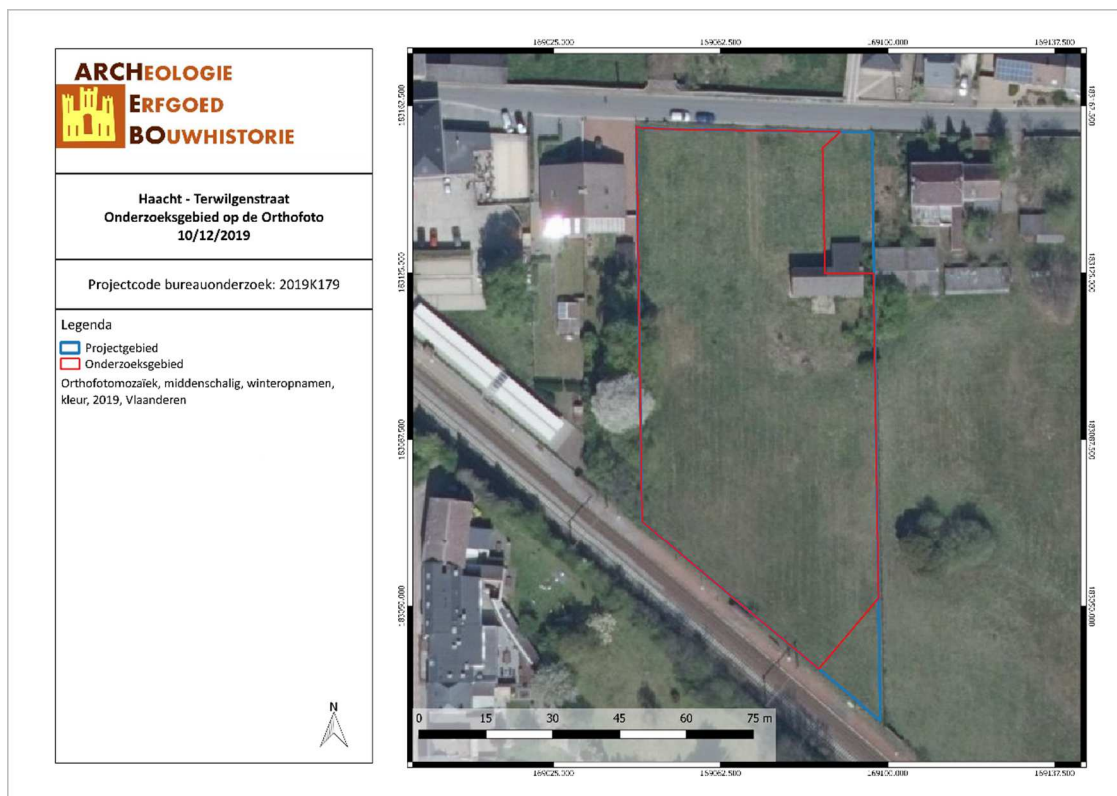
Administratieve fiche	
Naam site:	Haacht - Terwilgenstraat
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Provincie Vlaams-Brabant, Haacht, deelgemeente Wespelaar, Terwilgenstraat 8
Kadaster:	Haacht, afdeling 3, sectie B, percelen 173P en 173S
Coördinaten:	A X 169043.592216417
	Y 183157.588417206
	B X 169089.440058302
	Y 183156.61147211
	C X 169097.946367342
	Y 183051.778950711
	D X 169044.848152413
	Y 183069.151681144
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken
Projectcode bureauonderzoek:	2019K174
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever
Grootte projectgebied:	Ca. 5 826,95 m ²
Grootte onderzoeksgebied:	Ca. 5 290,874 m ²
Uitvoeringsperiode:	December 2019
Reden van de ingreep	Verkaveling in 13 nieuwe loten, 9 bouwzones voor eengezinswoning, 1 bouwzone voor een meergezinswoning, parking
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, woongebied

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

HATE/19/12/10/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek omwille van economische redenen. Het is momenteel niet zeker of de opdrachtgever de nodige vergunningen zal verkrijgen.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

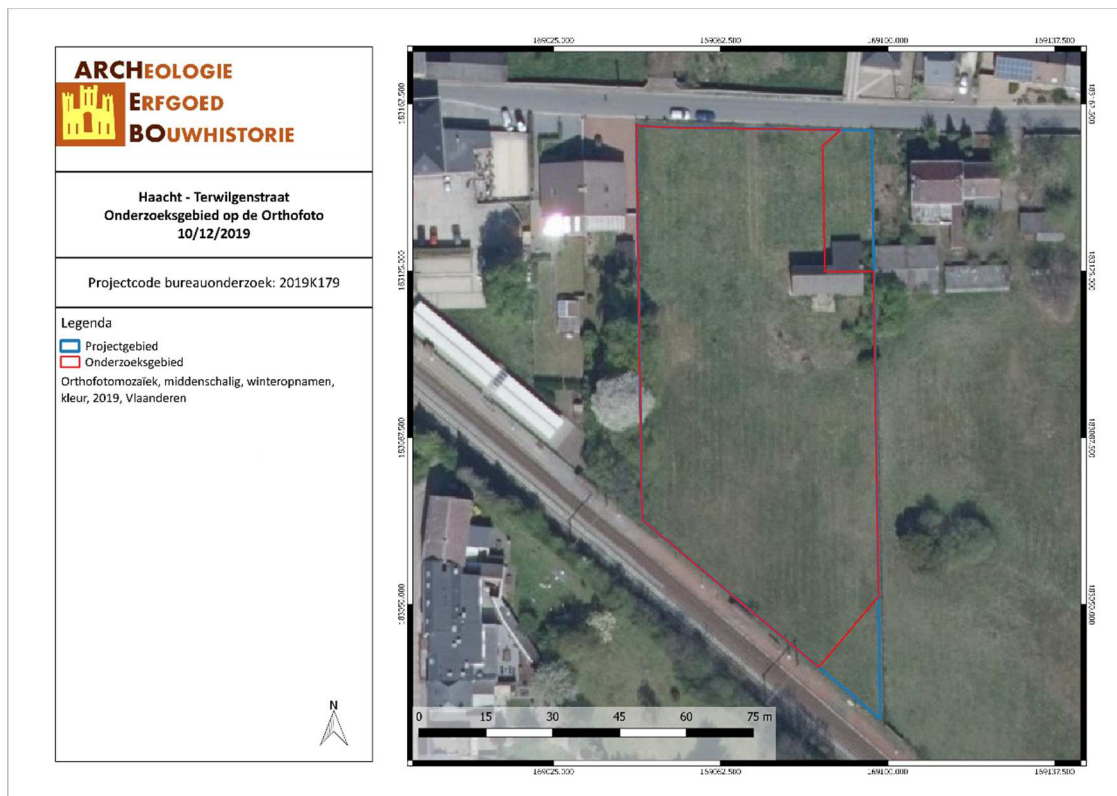
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

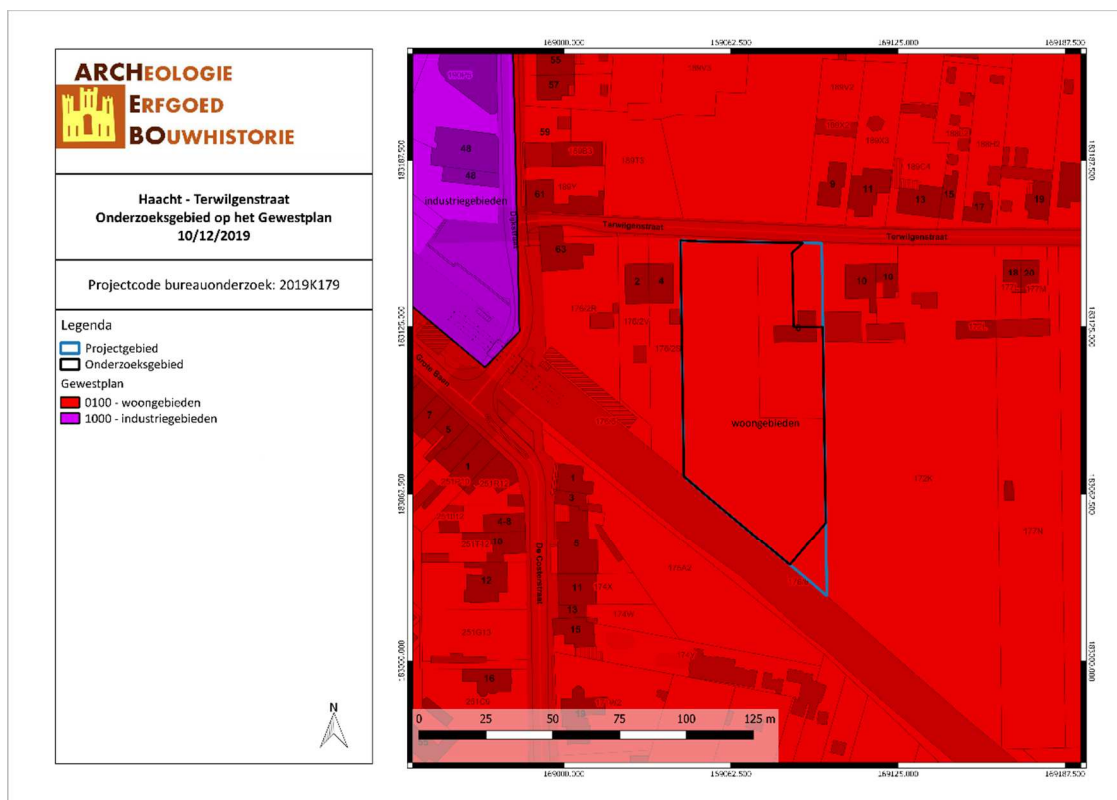
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het onderzoeksgebied ligt aan de Terwilgenstraat 8 in Wespelaar (Haacht, Vlaams-Brabant). Op de orthofoto van 2019 is in het noordoosten van het onderzoeksgebied een woonhuis zichtbaar, maar de opdrachtgever wist ons te zeggen dat de woning reeds afgebroken is. Het terrein bestaat uit weiland en ligt volgens het gewestplan volledig binnen 'Woongebieden'.

HATE/19/12/10/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2019)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 13 nieuwe loten. Lot 12 en 13 worden vervolgens uit de verkaveling gesloten in functie van aanpalende ontwikkeling. Lot 11 zal bestaan uit een tijdelijke groen- of parkzone i.f.v. aanpalende ontwikkeling. Loten 1 t.e.m. 9 worden voorzien van een bouwzone voor een eengezinswoning, lot 10 wordt voorzien van een bouwzone voor een meergezinswoning. Elke eengezinswoning krijgt een oprit en tuinzone, voor de meergezinswoning wordt parking voorzien ten westen van het toekomstige gebouw. Aan de Terwilgenstraat vertrekt een nieuwe weg die langs de nieuwe loten tot aan lot 10 loopt. Aangezien 2 loten uit de verkaveling worden gesloten, zal in de archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen een onderzoeks- en een projectgebied. Het onderzoeksgebied is ca. 5 290,874 m² groot, het projectgebied ca. 5 826,95 m².

Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (Daneels nv, 2019)

HATE/19/12/10/5 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2019)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

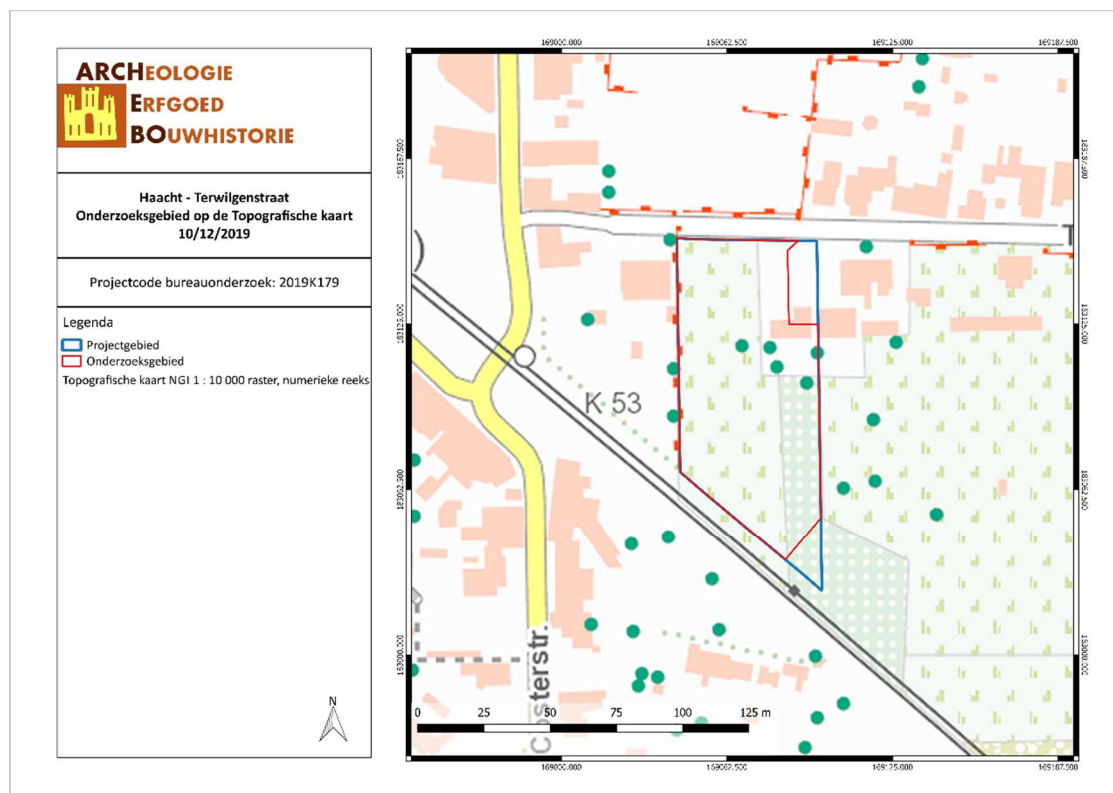
De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott op de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

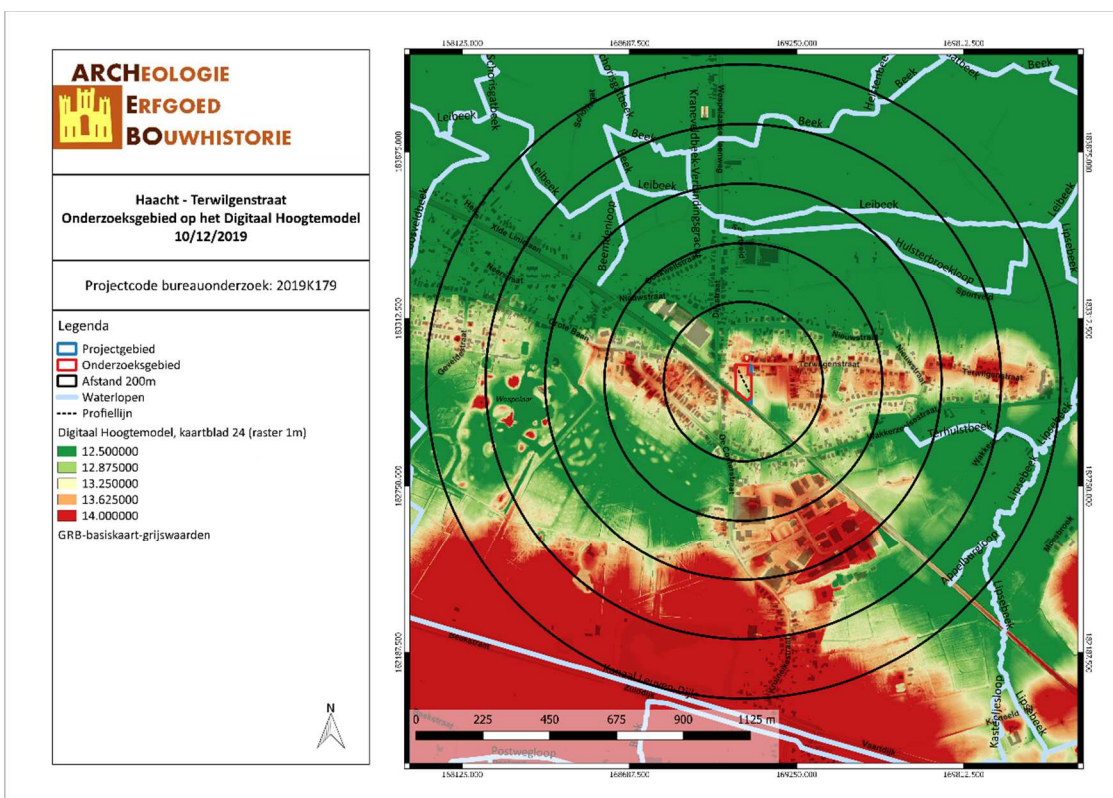
Het onderzoeksgebied ligt aan de Terwilgenstraat 8 in Wespelaar, een deelgemeente van Haacht, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Haacht bestaat uit drie deelgemeenten, namelijk Haacht, Tildonk en Wespelaar en wordt omringd door de gemeenten Bonheiden, Keerbergen, Tremelo, Rotselaar, Leuven, Herent, Kampenhout en Boortmeerbeek. Het onderzoeksgebied ligt op een uitloper van het nabijgelegen plateau. Vanaf ca. 450m ten noorden van het terrein stroomt de Hulsterbroekloop, vanaf 500m ten noorden stroomt de Leibeek, op 500m ten noordwesten stroomt de Beemdenloop, vanaf ca. 500m ten oosten stroomt de Terhulstbeek en op ongeveer 900m ten zuidoosten lopen de Appelburgloop en de Lipsebeek. Het onderzoeksgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 12,9 en 13,6 meter boven de zeespiegel. Kadastraal ligt het terrein in Haacht, afdeling 3, sectie B, percelen 173P en 173S.

Aangezien zich in de nabije omgeving (binnen 350m) van het onderzoeksgebied geen natuurlijke waterlopen bevinden, is er een lage verwachting op Steentijd. De aanwezigheid van Steentijd-artefactensites kan echter nooit volledig uitgesloten worden.

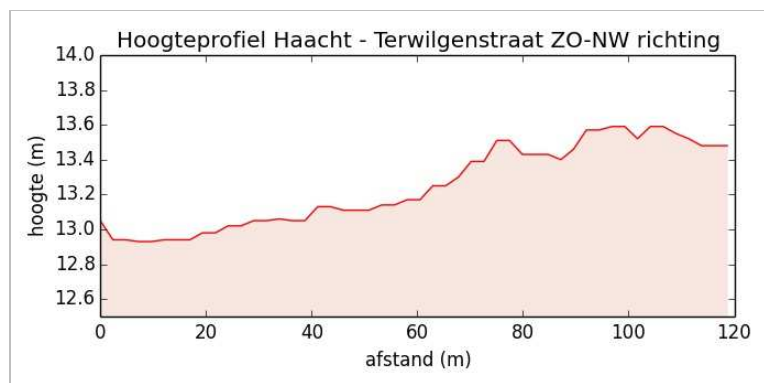
HATE/19/12/10/6 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/7 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)

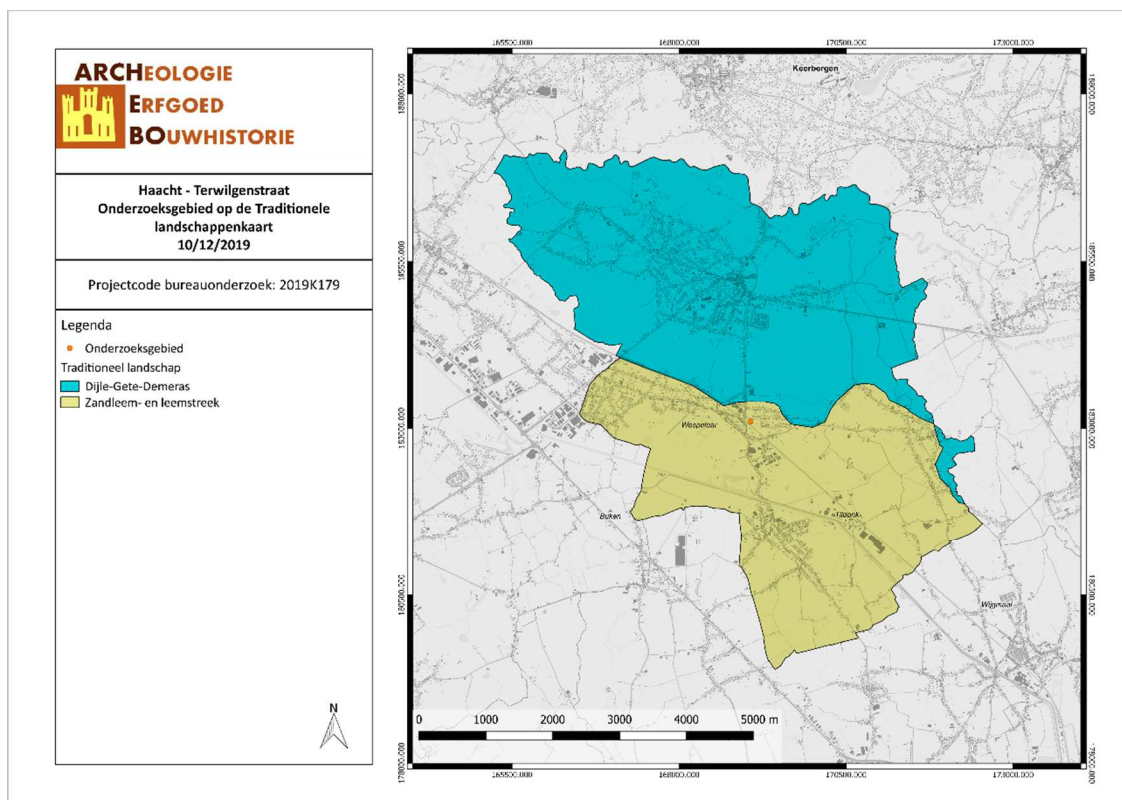

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZO-NW richting (Geopunt, 2019)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het onderzoeksgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Zandleem- en leemstreek'. De noordelijke helft van de gemeente Haacht wordt gekarteerd als 'Dijle-Gete-Demeras', de zuidelijke helft als Zandleem- en leemstreek met uitzondering van een stuk langs de oostelijke grens, dat ook als Dijle-Gete-Demeras is gekarteerd.

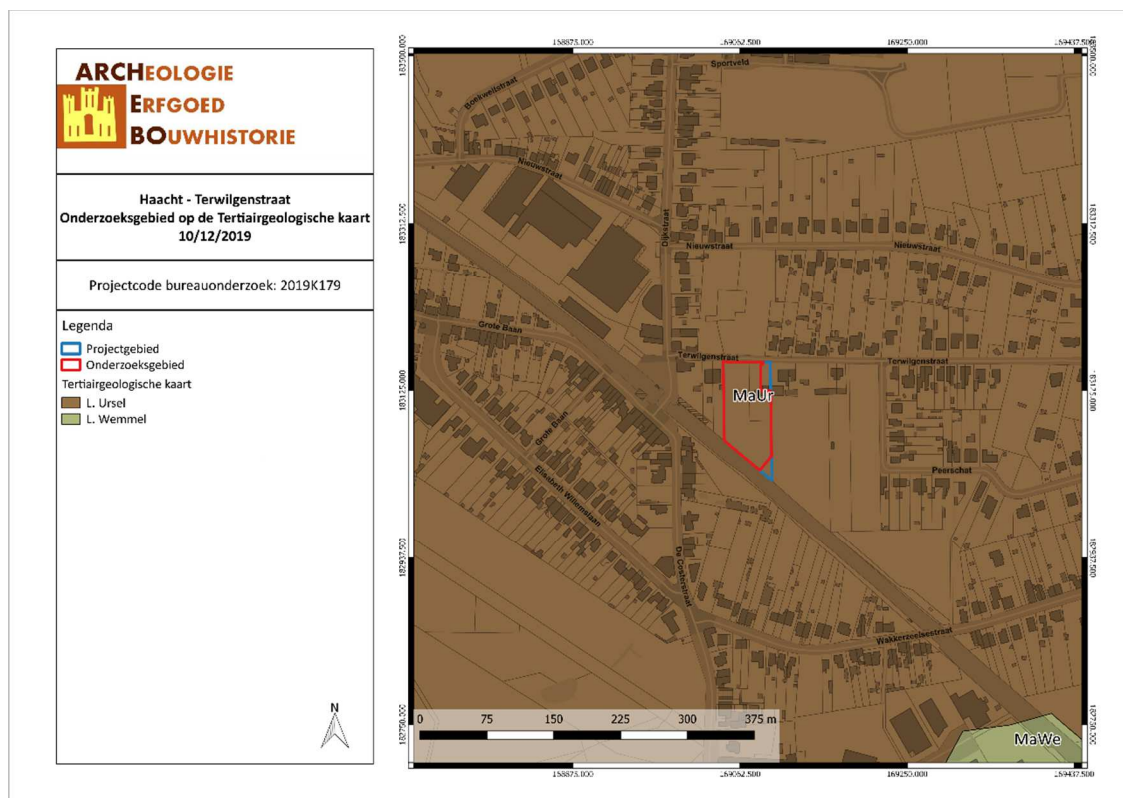

HATE/19/12/10/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Haacht aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2019)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksterrein zich binnen het Lid van Ursel, dat deel uitmaakt van de Formatie van Maldegem.¹ Het Lid van Ursel bestaat uit grijsblauwe tot blauwe klei.

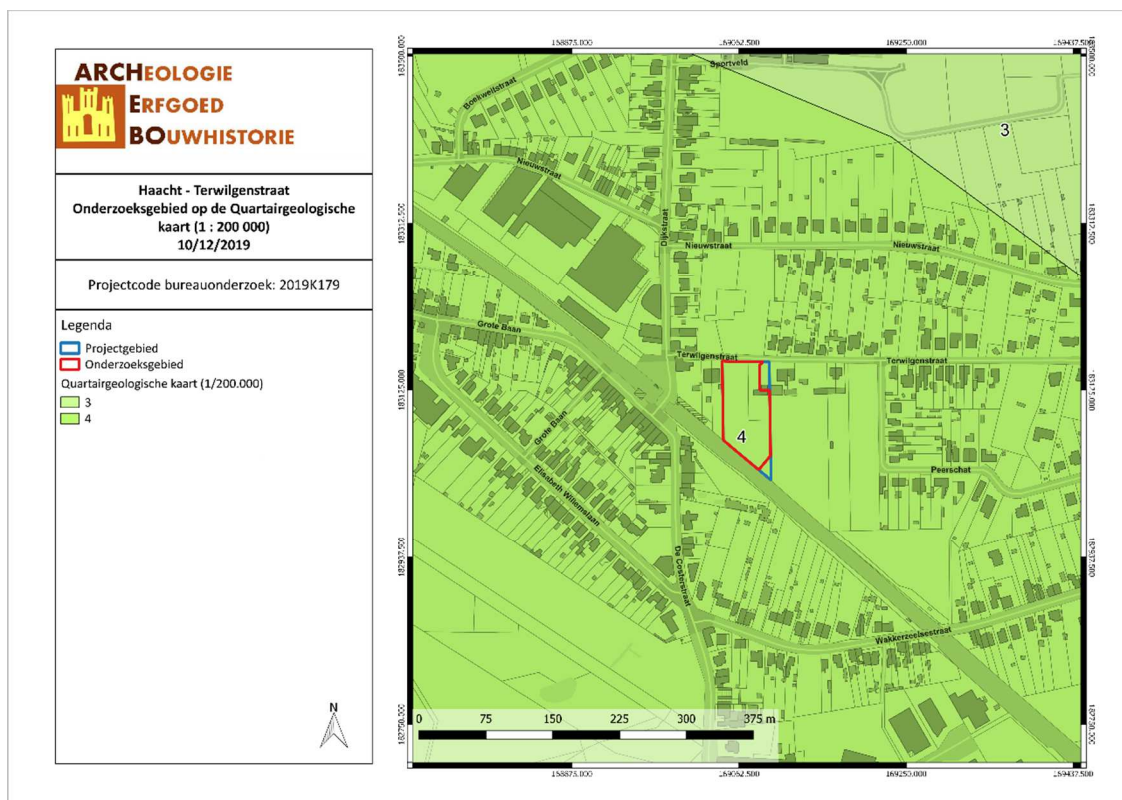
HATE/19/12/10/9 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2019)

3.1.2.3 Quartair

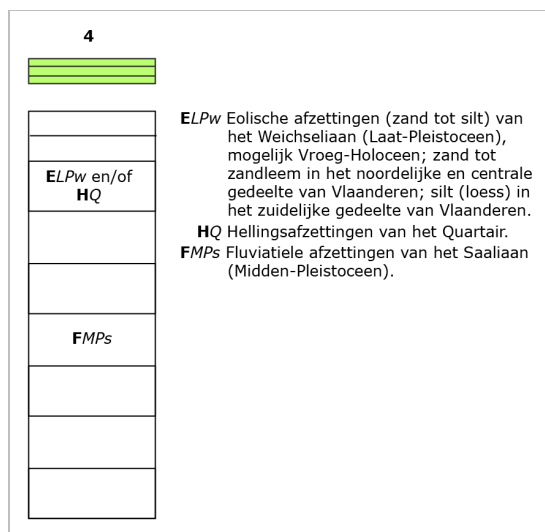
Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich volledig binnen type 4. Dit type bestaat uit twee lagen. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Saaliaan (Midden-Pleistoceen). De bovenste laag bestaat uit hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. In het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen bestaan deze eolische afzettingen uit zand tot zandleem, in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze uit silt (loess).

¹ Pieter Laga, Stephen Louwyte, en Stéphane Geets, *Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)*, Geologica Belgica 4, 2001, 141.

HATE/19/12/10/10 - Digitale aanmaak

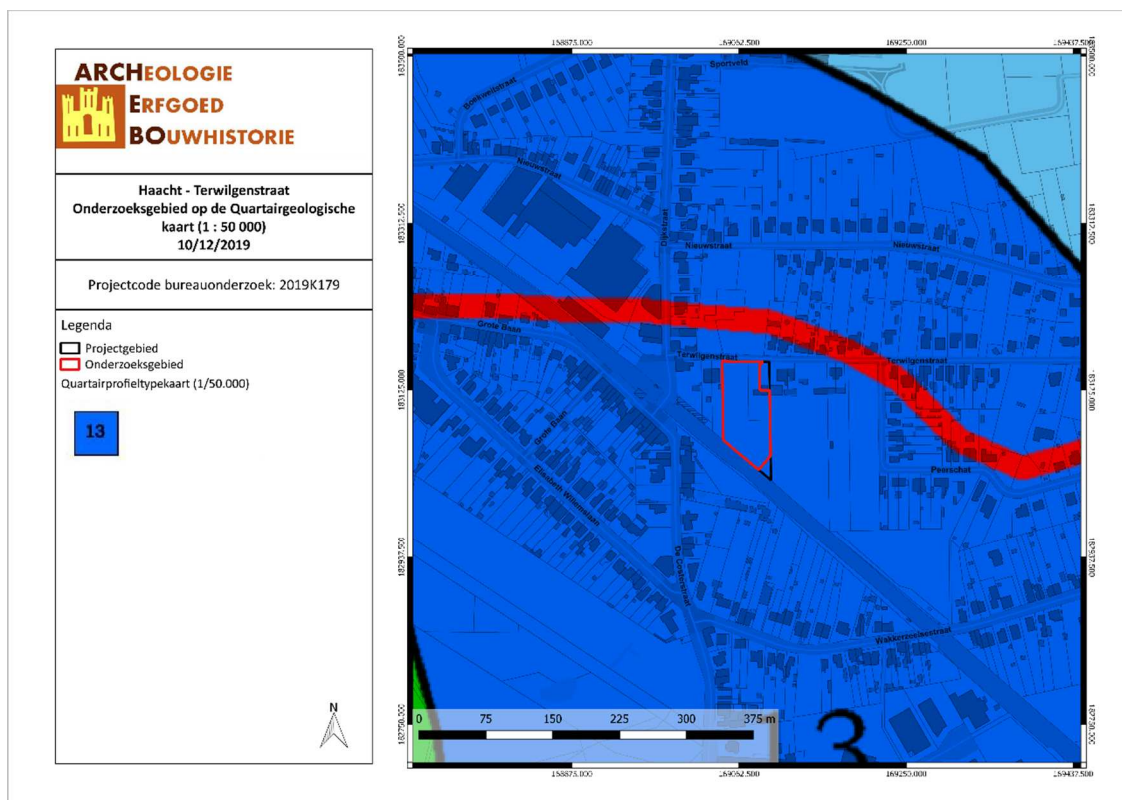
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2019)

Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000 – kaartblad 24 Aarschot) wordt het onderzoeksgebied volledig gekarteerd als type 13. Dit type is opgebouwd uit drie lagen, waarvan de onderste laag bestaat uit tertiair afzettingen, mogelijk herwerkt aan de top. Boven deze tertiaire afzettingen liggen fluviatiele afzettingen bestaande uit zand tot grind (Formatie van Nieuwenrode). De bovenste laag bestaat uit zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen (Formatie van Gent).²

² Frieda Bogemans en Marc Van Molle, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 24, Aarschot* (Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007), 9, 10–11.

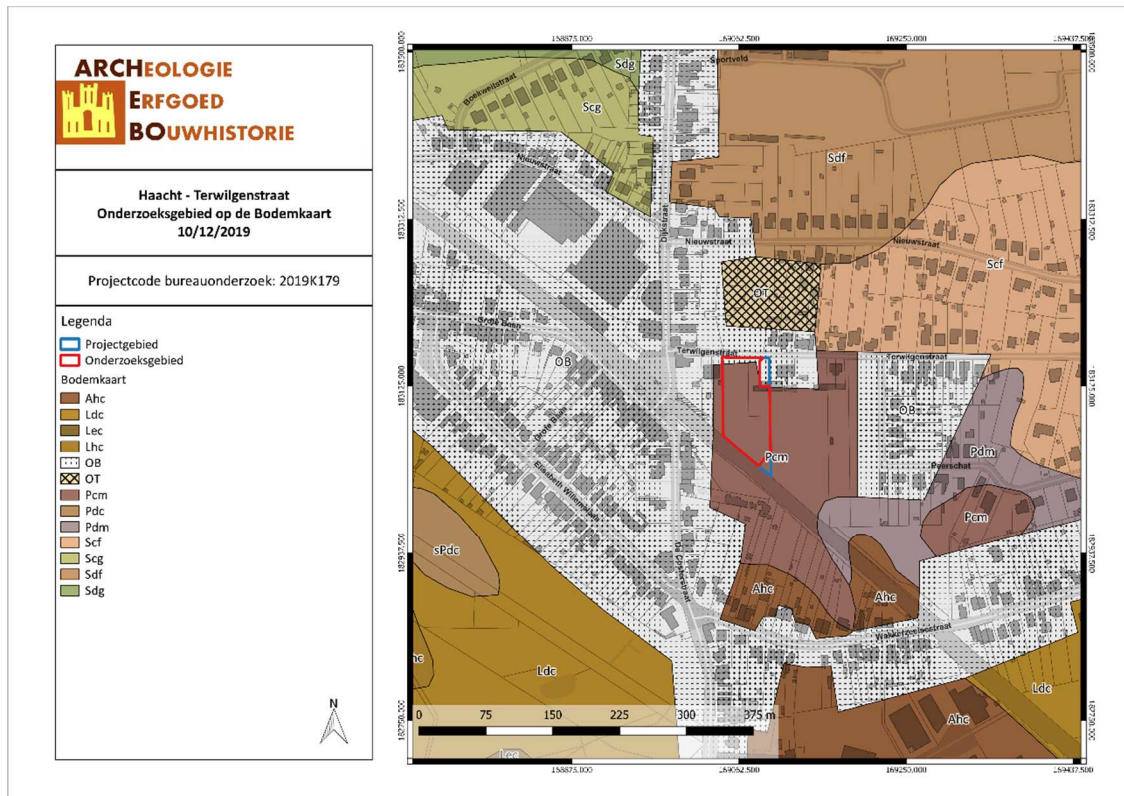
HATE/19/12/10/11 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2019)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het onderzoeksgebied grotendeels omschreven als Pcm, enkel langs de noordoostelijke hoek en noordelijke grens wordt de bodem gekarteerd als OB (bebouwde zone). Pcm-bodems zijn matig droge lichte zandleemgronden met diepe antropogene humus A horizont. De bovengrond is humeus en meer dan 60cm dik en rust meestal onmiddellijk op een Podzol B. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90cm. De waterhuishouding is gunstig.³

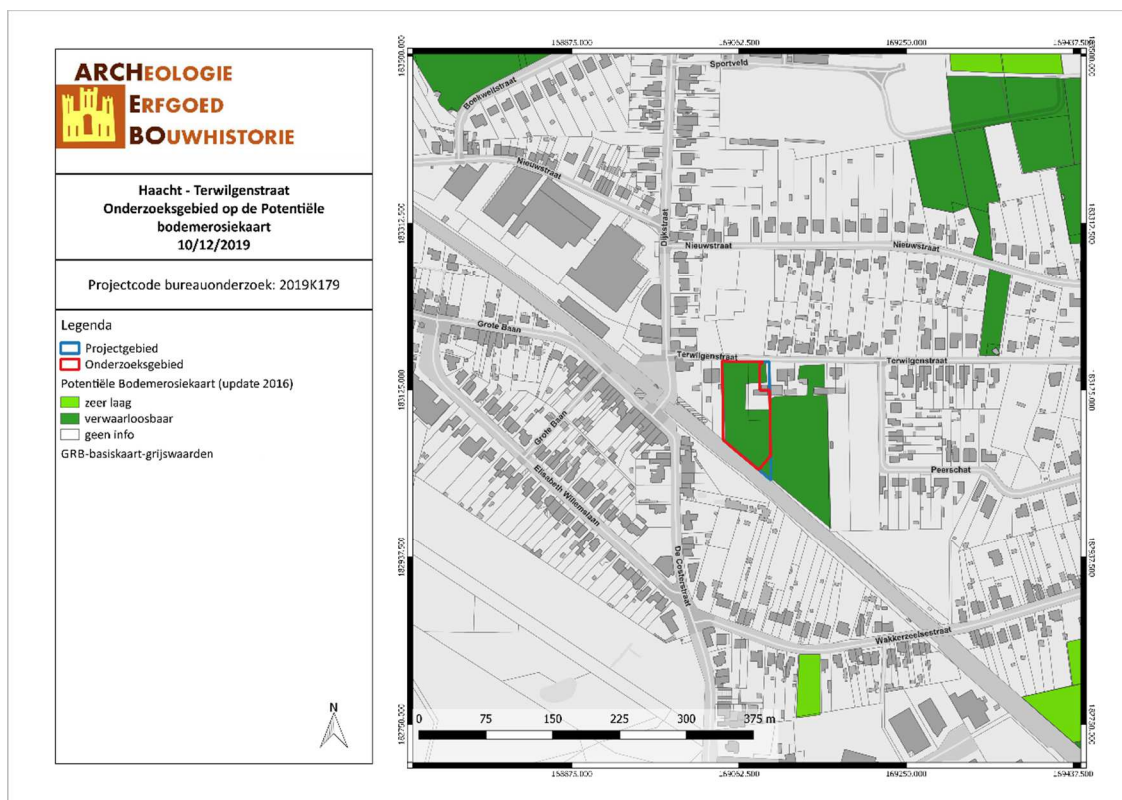
³ E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 18, 155.

HATE/19/12/10/12 - Digitale aanmaak

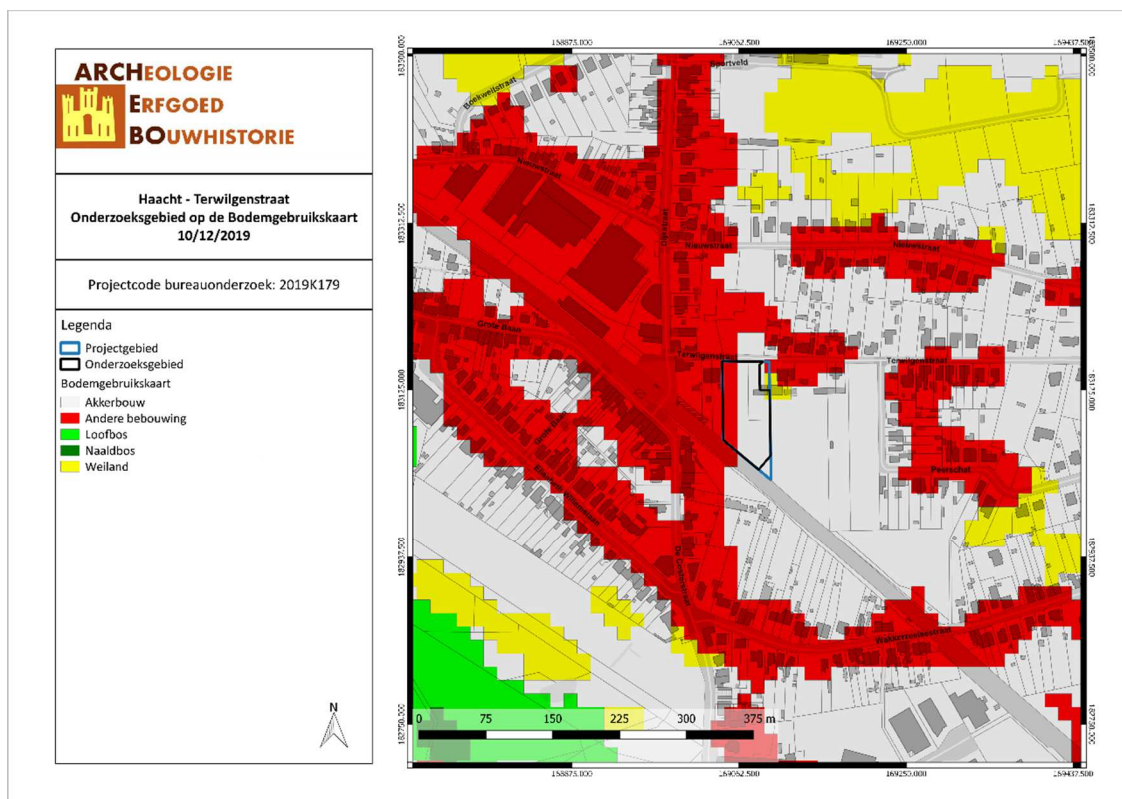
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2019)

Op de Potentiële bodemerosiekaart wordt het onderzoeksgebied grotendeels gekarteerd als 'verwaarloosbaar'. Voor de bodem langs de westelijke en zuidelijke grens en rond het voormalige woonhuis is geen informatie beschikbaar. Volgens de bodemgebruikskaart ligt het projectgebied grotendeels binnen akkerbouw. De westelijke helft wordt gekarteerd als andere bebouwing en de noordoostelijke hoek wordt gekarteerd als weiland.

HATE/19/12/10/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/14 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2019)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe en ruime omgeving. Binnen een straal van 1000m rond het onderzoeksgebied bevinden zich meerdere 20ste-eeuwse bunkers van de verdediging antitankcentrum en uit de tweede verdedigingslijn van de KW-Linie (CAI 165130, CAI 165131, CAI 165132, CAI 165133, CAI 165144, CAI 165145, CAI 165259).

Net ten oosten en vanaf ca. 400m ten westen van het onderzoeksgebied kunnen potentieel sporen van een 18de-eeuws, tijdelijk militair kampement aangetroffen worden (CAI 165410). Tussen ca. 250 en 500m ten noorden van het onderzoeksgebied bevinden zich twee CAI-locaties. Binnen CAI 1678 werden tijdens een prospectie (september 2000) scherven uit de Vroege IJzertijd gevonden. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts enkele ondiepe paalkuilen met vijf scherven aangetroffen. Binnen CAI-locatie 216513 is een mechanische prospectie uitgevoerd, waarbij vier greppels en twee paalkuilen uit de Late Middeleeuwen zijn aangetroffen. In één greppel werden twee aardewerkfragmenten gevonden die gedateerd worden rond het einde van de Middeleeuwen.

Ca. 400m ten westen van het onderzoeksgebied heeft de Laatmiddeleeuwse Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk gestaan (CAI 10169) en ongeveer 200m verder westwaarts heeft een site met walgracht uit de 17de eeuw gestaan (CAI 2275).

ca. 400m ten oosten van het onderzoeksgebied heeft een site met walgracht uit de Middeleeuwen gestaan (CAI 1670). Ongeveer 700m ten oosten van het onderzoeksgebied is tijdens een mechanische prospectie een kuil aangetroffen (CAI 164102) en zijn tijdens metaaldetectie verschillende munten aangetroffen (CAI 219943). Het betreft een liard uit de Nieuwe Tijd (koper, slechte staat, nauwelijks herkenbaar), een duit uit de 17de eeuw (Stad Utrecht, koper, 1639), een munt (Maria Theresia, Oostenrijkse Nederlanden, datum niet leesbaar), 2 cent uit de 19de eeuw (Leopold II, koper, datum onleesbaar) en een munt (tekst onleesbaar, volgens grootte en gewicht vermoedelijk 2 cent Leopold I of II).

Ca. 600-700m ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn enkele verspreide oppervlaktevondsten gevonden, waaronder een dubbelschrabber op kling uit grijze silex uit de Steentijd (CAI 320). Tussen ca. 650 en 1100m ten zuidwesten van het onderzoeksgebied hebben een Motte uit de Middeleeuwen en een luthof uit de 18de eeuw gestaan (CAI 10165).

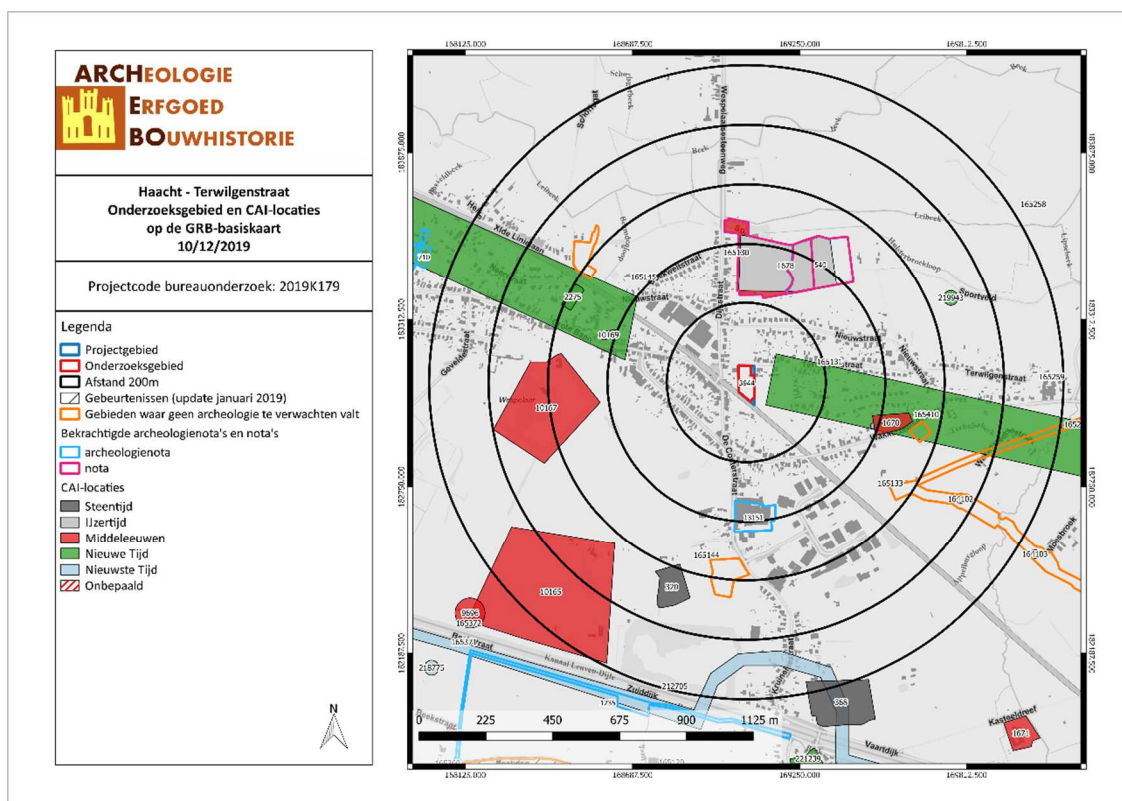
Vanaf ca. 850m ten zuiden van het onderzoeksgebied kunnen sporen gevonden worden van de Duitse gevechtlijn op 12 september 1914 (CAI 212705). Ongeveer 1000m ten zuiden van het terrein is tijdens een veldprospectie lithisch materiaal uit de Steentijd aangetroffen (CAI 368).

Tenslotte heeft tussen 450 en 800m ten westen van het onderzoeksgebied een motte gestaan in de Late Middeleeuwen (CAI 10167). De oorsprong van de motte gaat terug tot de heerlijkheid Overbeke, voor het eerst vermeld in 1238, de belangrijkste van 4 heerlijkheden te Wespelaar. De primitieve vorm van het domein (een ronde, dubbel omwalde, hoog middeleeuwse watermotte) is ondanks talrijke wijzigingen nog steeds herkenbaar.

In de ruime omgeving van maximum 1000 meter bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder meer:

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
165130	Bunker We 1	Nieuwste Tijd

165131	Bunker We 2	Nieuwste Tijd
320	Dubbelschrabber op kling uit grijze silex	Steentijd
165132	Bunker We 3	Nieuwste Tijd
165133	Bunker We 4	Nieuwste Tijd
1670	Hof Ter Hulst	Middeleeuwen
165144	Bunker We 5	Nieuwste Tijd
165145	Bunker We 6	Nieuwste Tijd
368	Lithisch materiaal	Steentijd
10165	Motte	Middeleeuwen
2275	Pastorie	Nieuwe Tijd
10167	Kasteel De Spoelbergh	Middeleeuwen
164102	Kuil	Onbepaald
165410	Kampement van Maarschalk Maurice de Saxe	Nieuwe Tijd
10169	Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk	Middeleeuwen
219943	Munten	Nieuwe Tijd
216513	Vier greppels en twee paalkuilen	Middeleeuwen
165259	Bunker P 42	Nieuwste Tijd
1678	Scherven	IJzertijd
212705	Duitse gevechtslinie	Nieuwste Tijd

Figuur 19: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2019)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In de periode juni-juli 2017 heeft ARCHEBO bvba reeds een archeologienota opgesteld voor het huidige projectgebied (ID 3944). De toekomstplannen werden gewijzigd, waardoor een nieuwe archeologienota opgesteld moet worden. Na het bureauonderzoek in 2017 adviseerde ARCHEBO bvba een proefsleuvenonderzoek en een systematische metaaldetectie.⁴

In juli 2018 en november 2019 heeft Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba een archeologienota opgesteld ter hoogte van De Costerstraat 45 in Haacht (ID 8266 en ID 13151), ca. 400m ten zuiden. Er werd in november 2019 een tweede archeologienota opgesteld omdat de toekomstplannen gewijzigd waren. Uit het bureauonderzoek bleek dat er voor het toenmalige projectgebied een potentieel is op het aantreffen van archeologische resten vanaf het paleolithicum tot en met de Middeleeuwen. De nieuwe verstoringen zijn echter beperkt, waardoor de baten van vervolgonderzoek niet opwegen tegen de kosten. Daarom wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.⁵

In juli 2016 heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Dijkstraat in Haacht (ID 540), ca. 300-500m ten noorden, ter hoogte van de Sportcampus. In september 2000 was reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat het terrein erosiegevoelig is/was, waardoor landschappelijk en karterend booronderzoek weinig zinvol is, aangezien eventuele steentijdsites weg geërodeerd zijn en de bodemopbouw niet meer intact is. ARCHEBO bvba adviseerde wel het intensief uitvoeren van metaaldetectie (door de nabijheid van een Franse verdedigingsgracht uit de Oostenrijkse successieoorlog) en een proefsleuvenonderzoek.⁶ Het vervolgonderzoek werd uitgevoerd op 8 en 9 november 2016 (nota ID 2369). Tijdens het onderzoek werden bewonings- en begravingssporen uit de Metaaltijden en een zestal Steentijdartefacten in situ aangetroffen. ARCHEBO bvba adviseerde dan ook een verder onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving en een waarderend archeologisch booronderzoek.⁷

In februari 2017 heeft ARCHEBO bvba een tweede archeologienota geschreven voor een projectgebied ter hoogte van de Sportcampus in Haacht (ID 2449). De archeologienota werd geschreven n.a.v. de bouw van een polyvalente box. Volgens een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in september 2000 was de bodemopbouw niet meer intact, maar het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op 8 en 9 november 2016 binnen het aangrenzend terrein spreekt dit tegen. Om die reden adviseerde ARCHEBO bvba in de eerste plaats een landschappelijk booronderzoek, om vast te stellen of het projectgebied al dan niet een bewaarde bodem heeft. Dit onderzoek kan mogelijks gevolgd worden door een verkennend archeologisch booronderzoek, een waarden archeologisch booronderzoek en proefsleuven.⁸ In mei 2017 werd het vervolgonderzoek uitgevoerd (nota ID 3640). Uit het landschappelijk booronderzoek is gebleken dat de bodem bewaard is gebleven. Vervolgens werd een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd, maar dit leverde geen Steentijdartefacten op, waardoor meteen werd overgegaan op een proefsleuvenonderzoek. Dit onderzoek leverde zeven sporen op. Er werden een greppel, twee paalsporen en Middeleeuws materiaal aangetroffen. ARCHEBO bvba adviseerde dan ook een archeologisch opgraving binnen het oosten van het toenmalige onderzoeksgebied.⁹

⁴ Jan Claesen e.a., "Programma van Maatregelen Haacht - Terwilgenstraat", Archeologienota - Programma van Maatregelen (Kortenaken: ARCHEBO bvba, juli 2017).

⁵ Annika Devroe, "Haacht, De Costerstraat 45", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, november 2019); Annika Devroe en Jeroen Vermeersch, "Haacht, De Costerstraat 45", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, juli 2018).

⁶ Jan Claesen e.a., "Archeologienota Haacht - Sportcampus", Archeologienota - Programma van Maatregelen (Kortenaken: ARCHEBO bvba, juli 2016).

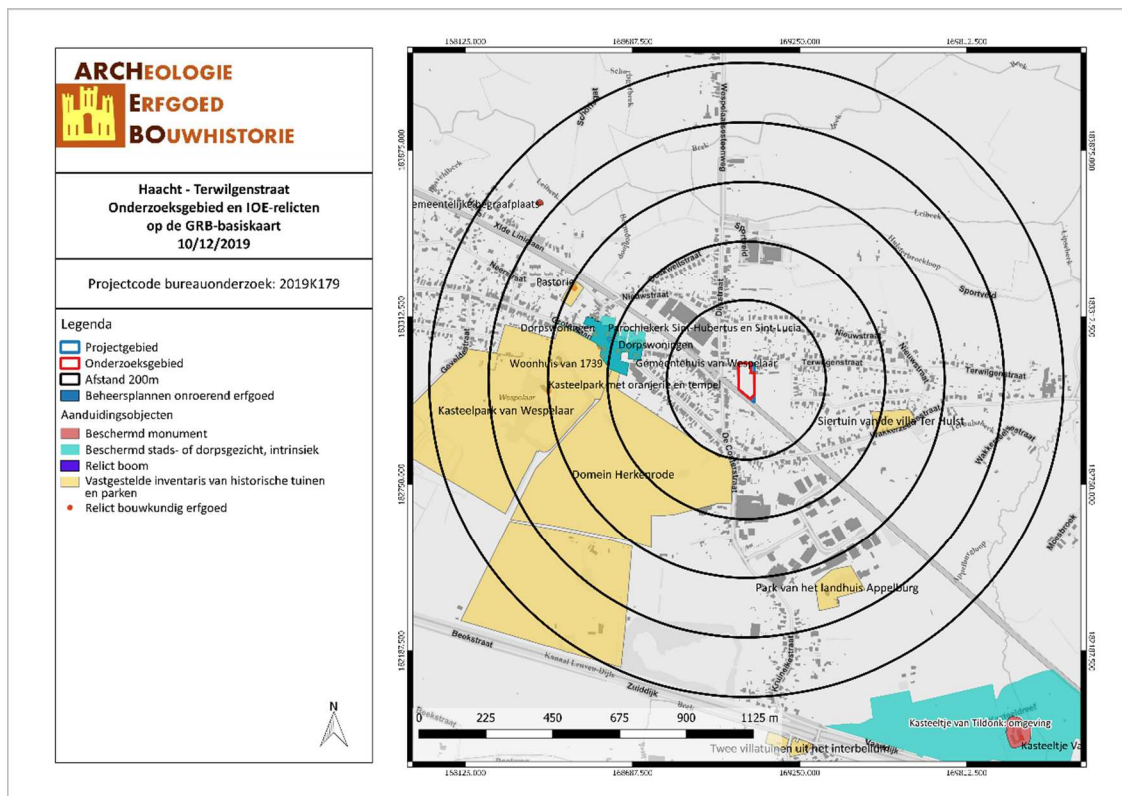
⁷ Jan Claesen e.a., "Nota Haacht - Sportcampus", Nota (Kortenaken: ARCHEBO bvba, maart 2017).

⁸ Jan Claesen e.a., "Archeologienota Haacht - Sportcampus (box)", Archeologienota - Programma van Maatregelen (Kortenaken: ARCHEBO bvba, februari 2017).

⁹ Jan Claesen e.a., "Nota Haacht - Sportcampus (box)", Nota (Kortenaken: ARCHEBO bvba, mei 2017), 24, 27, 57.

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.¹⁰ Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

HATE/19/12/10/16 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relictten op GRB-basiskaart (IOE, 2019)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Op de plaats van de huidige Leibeek, die nu nog steeds de grens met Haacht vormt, stroomde tot ongeveer 700 jaar vóór Christus de Dijle. Zo wordt duidelijk waarom de Leibeek bij de vorming van de bisdommen in de zesde eeuw na Christus nog steeds als grens genomen werd. Dit is de reden waarom Wespelaar en Tildonk bij Kamerijk kwamen, terwijl Haacht en Werchter bij Luik werden gevoegd. Wespelaar wordt voor het eerst vermeld in 1154 als 'Wispelaar', een bosnaam (wisp = weidebeek, laar = open plek in een bos).¹¹

De geschiedenis van Wespelaar speelt zich vooral af rond het kasteeldomein, dat vanaf de 12de eeuw achtereenvolgens in handen was van de adellijke families van Overbeke – ook genoemd Wisplar -, van Erpe, Uiterliemingen, de Harchies, de Carondelet, du Chasteler, Spinola, Proli en Walckiers. De heerlijkheid Wespelaar verwierf haar zelfstandigheid in 1644. In 1796 kwam het domein in handen van

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

¹¹ Omer Vandeputte, *Gids voor Vlaanderen: toeristische en culturele gids van de Vlaamse Gemeenten*, 1ste editie (Tielt: Lannoo Uitgeverij, 2007), 263–64.

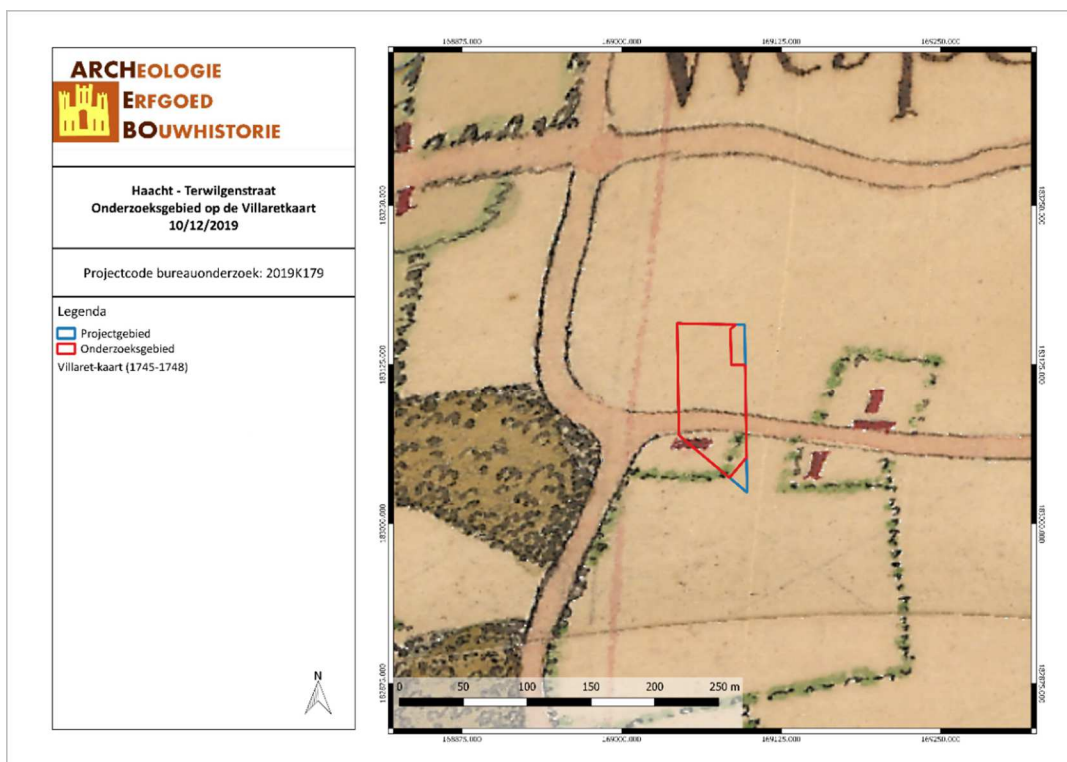
de Leuvense brouwersfamilie Artois en haar opvolgers Marnef en Willems. Eind 19de eeuw werd het bezit van de familie de Spoelberch. Senator en burgemeester Willems liet in 1881 een prachtig kasteel in renaissancestijl optrekken door architect Beyaert. In 1954 werd het afgebroken en vervangen door een groot landhuis ontworpen door architect Barbe. In het landgoed van ongeveer 90 ha bevinden zich nog twee kasteeltjes, die eigendom zijn van de familie de Spoelberch, met name Herkenrode en Bosveld. In het dorp brandden de Duitsers in augustus en september 1914 47 woningen plat en vermoordden ze 21 inwoners.¹²

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

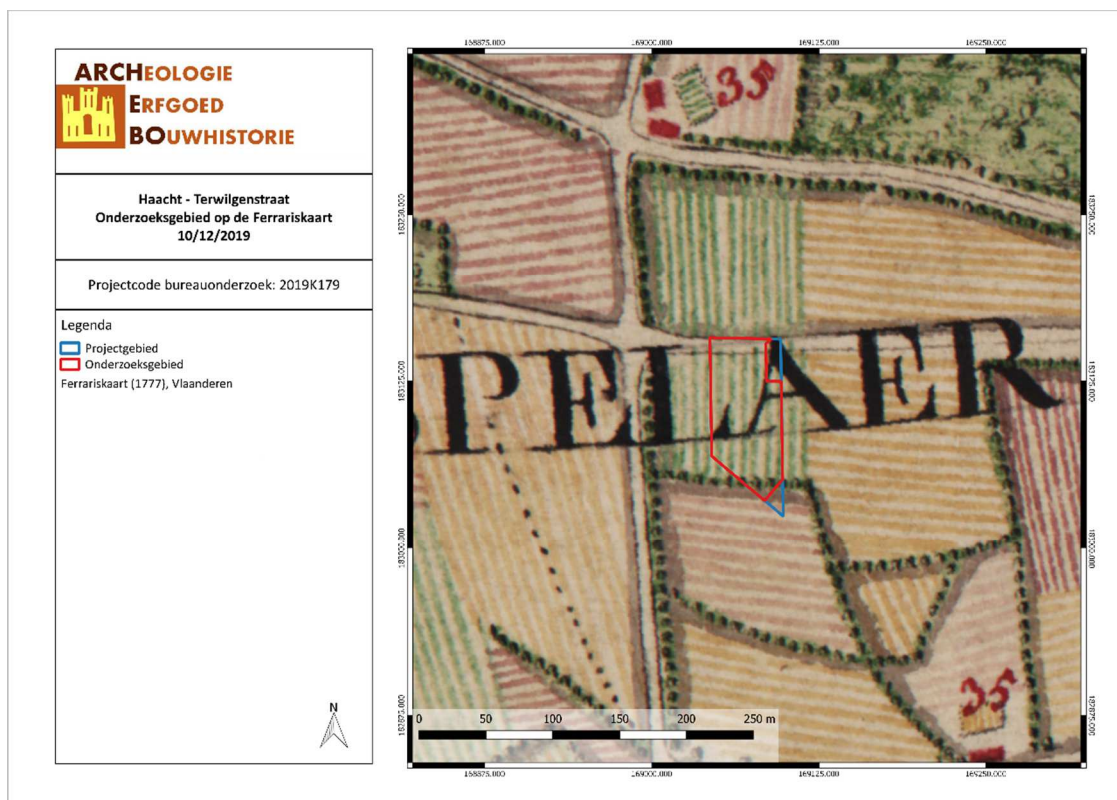
Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. Op de Villaretkaart (ca. 1745-48) kruist een gebouw het zuiden van het onderzoeksgebied. Ten noorden van dit gebouw loopt een weg door het terrein. De rest van het onderzoeksgebied is niet specifiek gekarteerd. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het onderzoeksgebied rond 1777 voornamelijk bestond uit akkerland. Enkel door het noorden van het terrein loopt een ongeplaveide weg. Het onderzoeksgebied is niet langer bebouwd.

HATE/19/12/10/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)

¹² Vandeputte, 263–64.

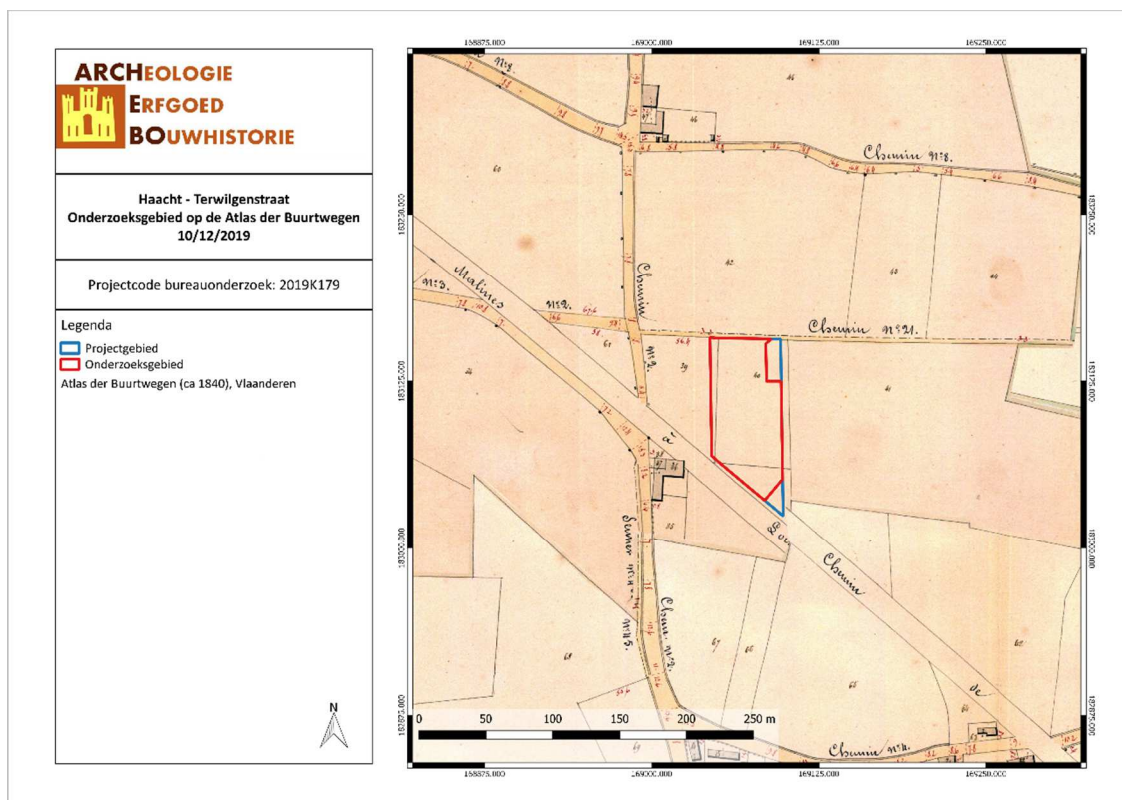
HATE/19/12/10/18 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹³ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

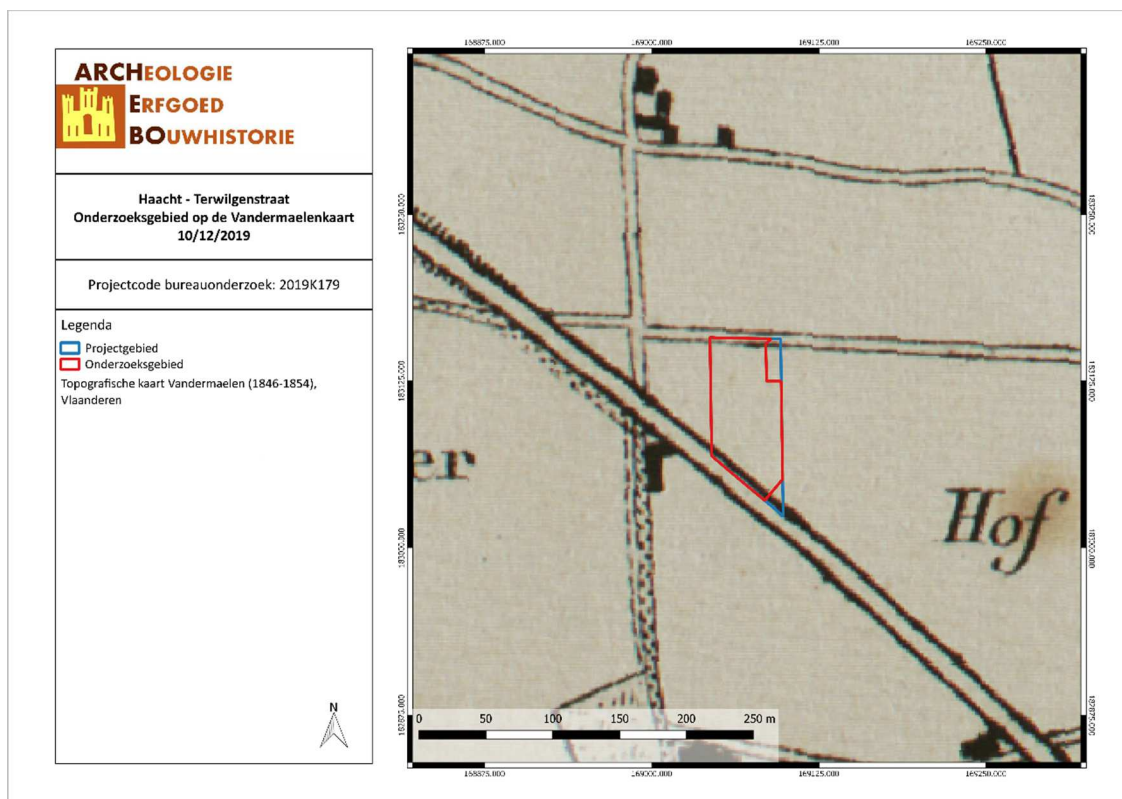
Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. Op de Atlas der Buurtwegen loopt net ten noorden van het onderzoeksgebied een weg, aangeduid als *Chemin n° 21*. Deze weg volgt grotendeels hetzelfde tracé als de huidige Terwilgenstraat. Langs de zuidwestelijke grens loopt de *Chemin de Fer de Malines à Louvain*, de spoorweg van Mechelen naar Leuven. De Vandermaelenkaart toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen. Op de Popp-kaart kruist het onderzoeksgebied met de percelen 176a en 173b, die in de legger beschreven worden als land in het bezit van Petrus-Antonius Tobback, een schrijnwerker uit Wespelaar. De topografische kaart van 1873 toont dezelfde situatie.

¹³ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

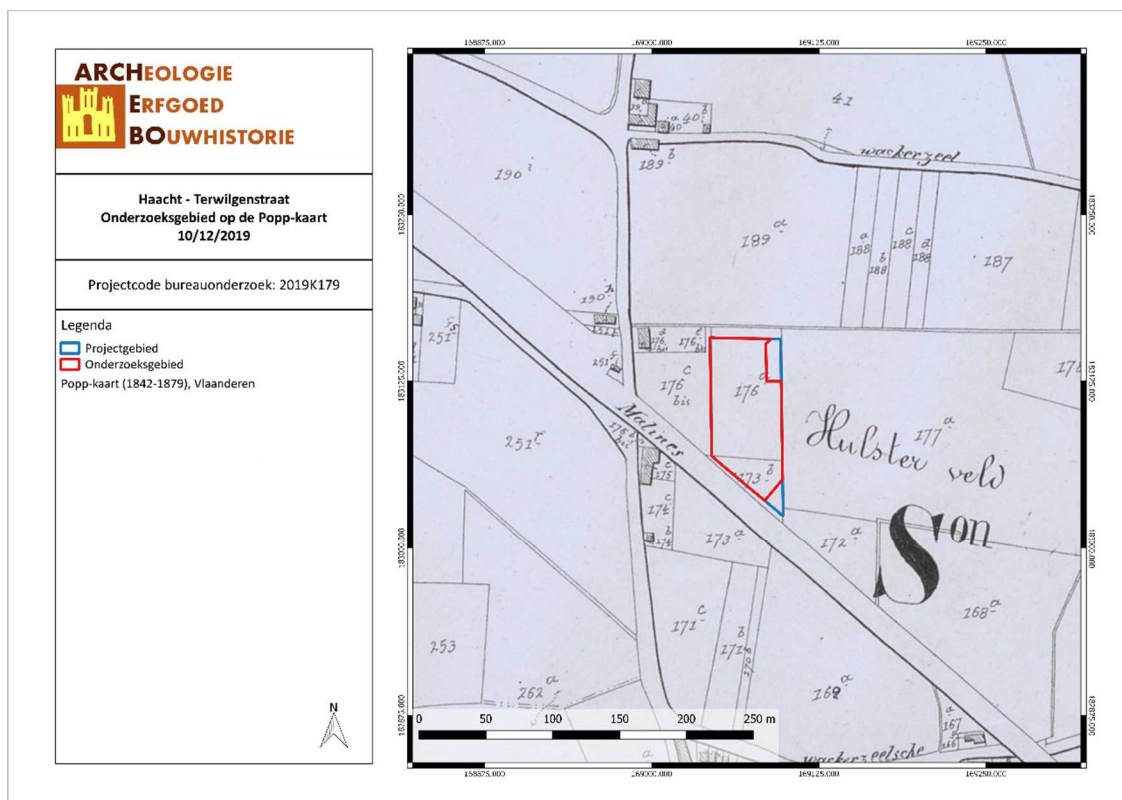
HATE/19/12/10/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2019)

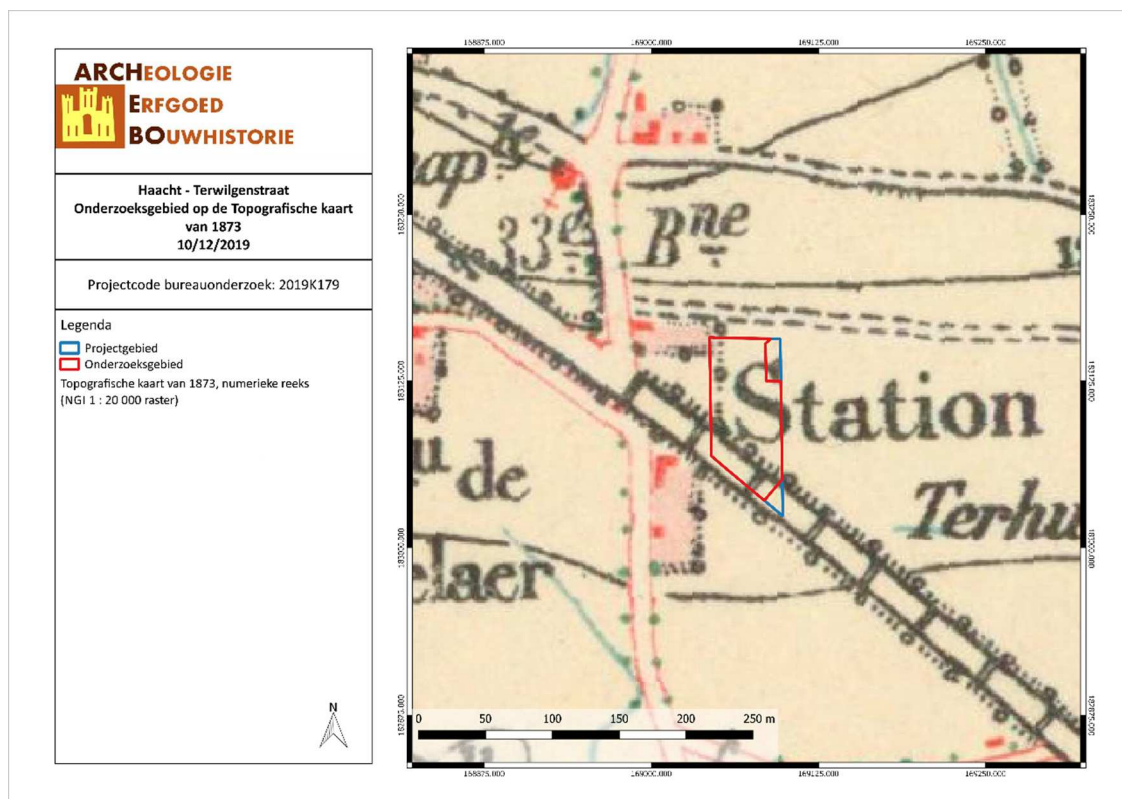
HATE/19/12/10/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/21 - Digitale aanmaak

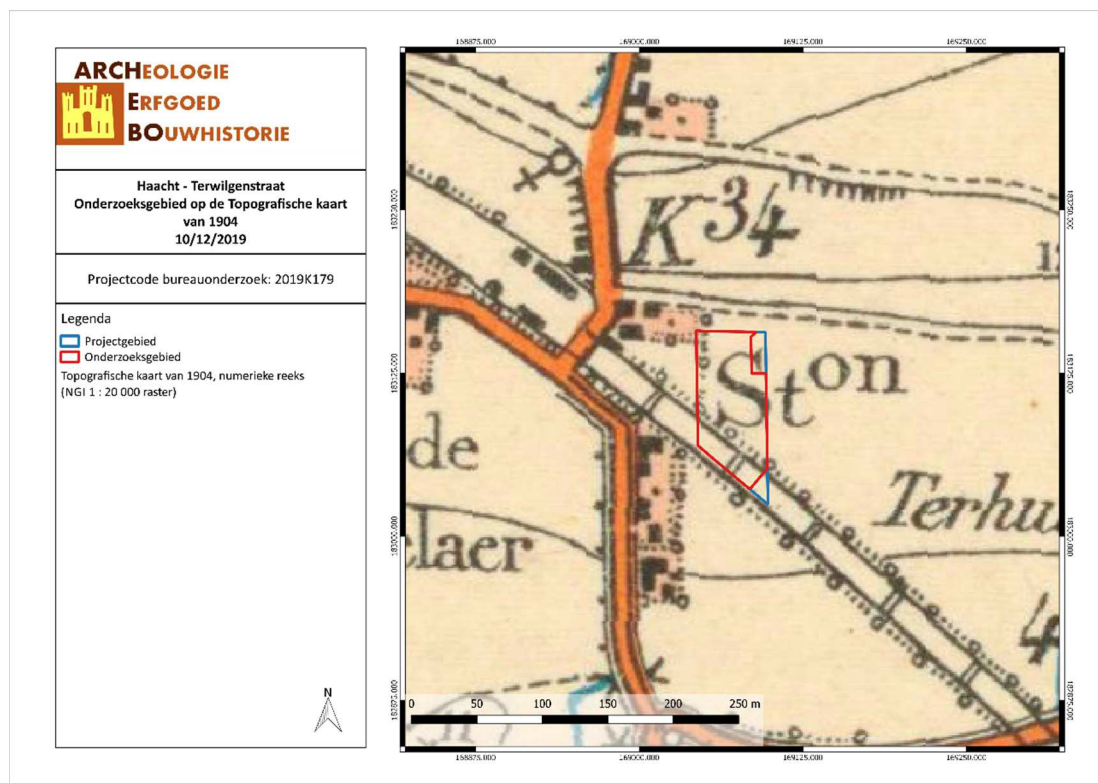
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2019)

HATE/19/12/10/22 - Digitale aanmaak

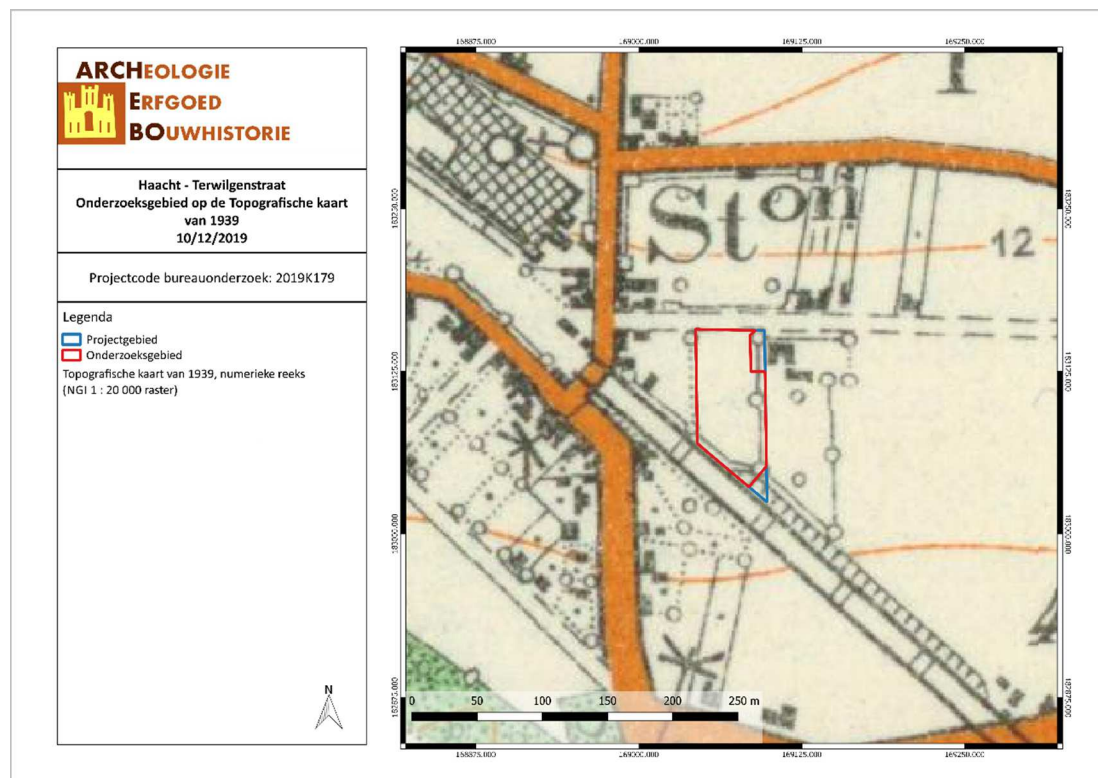
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019)

Vanaf de topografische kaart van 1939 zien we de bebouwing in de omgeving van het onderzoeksgebied uitbreiden, maar het terrein zelf blijft onbebouwd. De eerste bebouwing verschijnt op de topografische kaart van 1969. Deze moet dus opgetrokken zijn tussen 1939 en 1969. Het gaat om het gebouw dat in de loop van 2019 gesloopt werd.

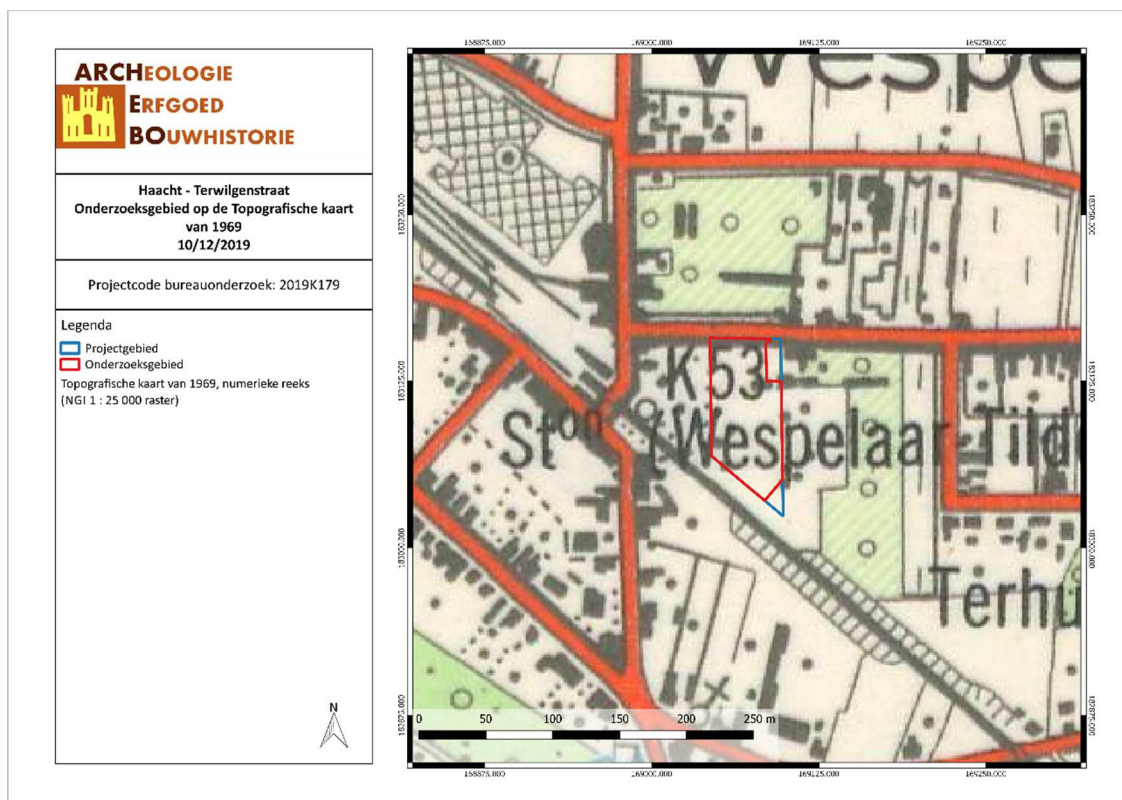
HATE/19/12/10/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019)

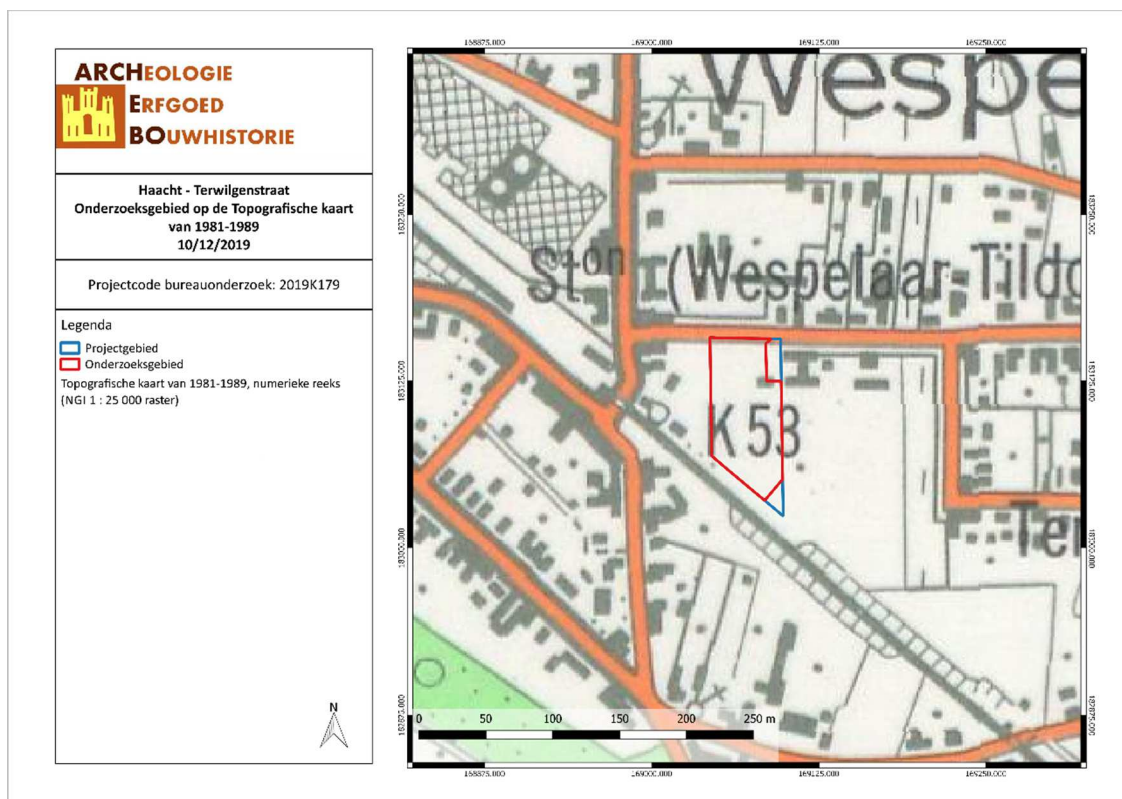
HATE/19/12/10/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019)

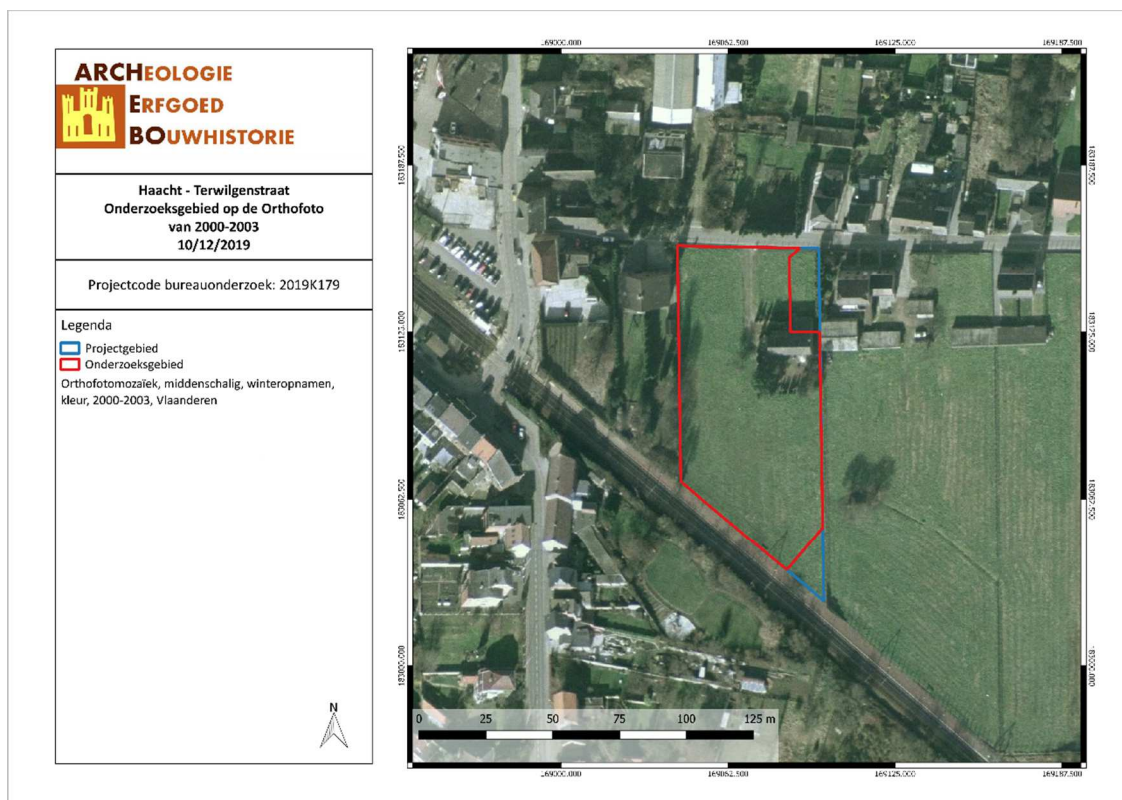
HATE/19/12/10/25 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019)

HATE/19/12/10/26 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2019)

HATE/19/12/10/27 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest rond 1745-1748 en vanaf ca. 1969 tot 2019. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een dubbelschrabber op kling uit grijze silex uit de Steentijd (CAI 320), lithisch materiaal uit de Steentijd (CAI 368), scherven en enkele ondiepe paalkuilen met vijf scherven uit de Vroege IJzertijd (CAI 1678), een site met walgracht uit de Middeleeuwen (CAI 1670), vier greppels (met twee aardewerkfragmenten) en twee paalkuilen uit de Late Middeleeuwen (CAI 216513), de Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk uit de Late Middeleeuwen (CAI 10169), een motte uit de Late Middeleeuwen (CAI 10167), een Motte uit de Middeleeuwen en een luthof uit de 18de eeuw (CAI 10165), een site met walgracht uit de 17de eeuw (CAI 2275), een tijdelijk militair kampement uit de 18de eeuw (CAI 165410), een liard uit de Nieuwe Tijd, een duit uit de 17de eeuw, een munt uit de Oostenrijkse Nederlanden, 2 cent uit de 19de eeuw en een munt (tekst onleesbaar) (CAI 219943), de Duitse gevechtlijn op 12 september 1914 (CAI 212705), meerdere bunkers van de verdediging antitankcentrum en uit de tweede verdedigingslijn van de KW-Linie uit de 20ste eeuw (CAI 165130, CAI 165131, CAI 165132, CAI 165133, CAI 165144, CAI 165145, CAI 165259) en tenslotte een kuil (niet gedateerd; CAI 164102).

Aangezien zich in de nabije omgeving (binnen 350m) van het onderzoeksgebied geen natuurlijke waterlopen bevinden, is er een lage verwachting op Steentijd. De aanwezigheid van Steentijd-artefactensites kan echter nooit volledig uitgesloten worden. Gezien de recente vondsten in de nabije omgeving van het projectgebied kunnen sporensites verwacht worden.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor het terrein ter hoogte van Terwilgenstraat 8 in Wespelaar (Haacht, Vlaams-Brabant). De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 13 nieuwe loten. Lot 12 en 13 worden vervolgens uit de verkaveling gesloten in functie van aanpalende ontwikkeling. Lot 11 zal bestaan uit een tijdelijke groen- of parkzone i.f.v. aanpalende ontwikkeling. Loten 1 t.e.m. 10 worden voorzien van een bouwzone. Aangezien 2 loten uit de verkaveling worden gesloten, zal in de archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen een onderzoeks- en een projectgebied. Het onderzoeksgebied is ca. 5 290,874 m² groot, het projectgebied ca. 5 826,95 m².

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er bebouwing aanwezig was binnen het onderzoeksgebied rond 1745-1748 en vanaf ca. 1969 tot 2019. De bebouwing die nog zichtbaar is op de orthofoto van 2019 is in tussentijd gesloopt. Deze bebouwing was opgetrokken tussen 1939 en 1969.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een dubbelschrabber op kling uit grijze silex uit de Steentijd (CAI 320), lithisch materiaal uit de Steentijd (CAI 368), schreven en enkele ondiepe paalkuilen met vijf scherven uit de Vroege IJzertijd (CAI 1678), een site met walgracht uit de Middeleeuwen (CAI 1670), vier greppels (met twee aardewerkfragmenten) en twee paalkuilen uit de Late Middeleeuwen (CAI 216513), de Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk uit de Late Middeleeuwen (CAI 10169), een motte uit de Late Middeleeuwen (CAI 10167), een Motte uit de Middeleeuwen en een luthof uit de 18de eeuw (CAI 10165), een site met walgracht uit de 17de eeuw (CAI 2275), een tijdelijk militair kampement uit de 18de eeuw (CAI 165410), een liard uit de Nieuwe Tijd, een duit uit de 17de eeuw, een munt uit de Oostenrijkse Nederlanden, 2 cent uit de 19de eeuw en een munt (tekst onleesbaar) (CAI 219943), de Duitse gevechtlijn op 12 september 1914 (CAI 212705), meerdere bunkers van de verdediging antitankcentrum en uit de tweede verdedigingslijn van de KW-Linie uit de 20ste eeuw (CAI 165130, CAI 165131, CAI 165132, CAI 165133, CAI 165144, CAI 165145, CAI 165259) en tenslotte een kuil (niet gedateerd; CAI 164102).

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied gebouwen stonden rond 1745-1748 en vanaf ca. 1969 tot 2019. De bebouwing die nog zichtbaar is op de orthofoto van 2019 is in tussentijd gesloopt. Deze bebouwing was opgetrokken tussen 1939 en 1969.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

Ter hoogte van de bebouwing van 1745-1748 en van 1969-2019 is er verstoring van de bodem te verwachten. Op de rest van het onderzoeksgebied zijn geen verstoringen in het verleden in kaart gebracht. Hier worden slechts weinig verstoringen verwacht.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 13 nieuwe loten. Lot 12 en 13 worden vervolgens uit de verkaveling gesloten in functie van aanpalende ontwikkeling. Lot 11 zal bestaan uit een tijdelijke groen- of parkzone i.f.v. aanpalende ontwikkeling. Loten 1 t.e.m. 9 worden voorzien van een bouwzone voor een eengezinswoning, lot 10 wordt voorzien van een bouwzone voor een meergezinswoning. Elke eengezinswoning krijgt een oprit en tuinzone, voor de meergezinswoning wordt parking voorzien ten westen van het toekomstige gebouw. Aan de Terwilgenstraat vertrekt een nieuwe weg die langs de nieuwe loten tot aan lot 10 loopt. Aangezien 2 loten uit de verkaveling worden gesloten, zal in de archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen een onderzoeks- en een projectgebied. Het onderzoeksgebied is ca. 5 290,874 m² groot, het projectgebied ca. 5 826,95 m².

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een dubbelschrabber op kling uit grijze silex en ander lithisch materiaal uit de Steentijd, schreven en enkele ondiepe paalkuilen met vijf scherven uit de Vroege IJzertijd, een motte en site met walgracht uit de Middeleeuwen, vier greppels (met twee aardewerkfragmenten), twee paalkuilen, de Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk en een motte uit de Late Middeleeuwen, een liard uit de Nieuwe Tijd, een site met walgracht en een duit uit de 17de eeuw, een munt uit de Oostenrijkse Nederlanden, een lusthof en een tijdelijk militair kampement uit de 18de eeuw, 2 cent uit de 19de eeuw en een munt (tekst onleesbaar), de Duitse gevechtlijn op 12 september 1914, meerdere bunkers van de verdediging antitankcentrum en uit de tweede verdedigingslijn van de KW-Linie uit de 20ste eeuw en tenslotte een kuil (niet gedateerd).

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied gebouwen stonden rond 1745-1748 en vanaf ca. 1969 tot 2019. De bebouwing die nog zichtbaar is op de orthofoto van 2019 is in tussentijd gesloopt. Deze bebouwing was opgetrokken tussen 1939 en 1969.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als Pcm (matig droge lichte zandleemgronden met diepe antropogene humus A horizont) en OB (bebouwde zone). Het onderzoeksgebied ligt op een uitloper van het nabijgelegen plateau. Vanaf ca. 450m ten noorden van het terrein stroomt de Hulsterbroekloop, vanaf 500m ten noorden stroomt de Leibeek, op 500m ten noordwesten stroomt de Beemdenloop, vanaf ca. 500m ten oosten stroomt de Terhulstbeek en op ongeveer 900m ten zuidoosten lopen de Appelburgloop en de Lipsebeek. Het onderzoeksgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 12,9 en 13,6 meter boven de zeespiegel.

Aangezien zich in de nabije omgeving (binnen 350m) van het onderzoeksgebied geen natuurlijke waterlopen bevinden, is er een lage verwachting op Steentijd. De aanwezigheid van Steentijd-artefactensites kan echter nooit volledig uitgesloten worden. Gezien de recente vondsten in de nabije omgeving van het projectgebied kunnen sporensites verwacht worden.

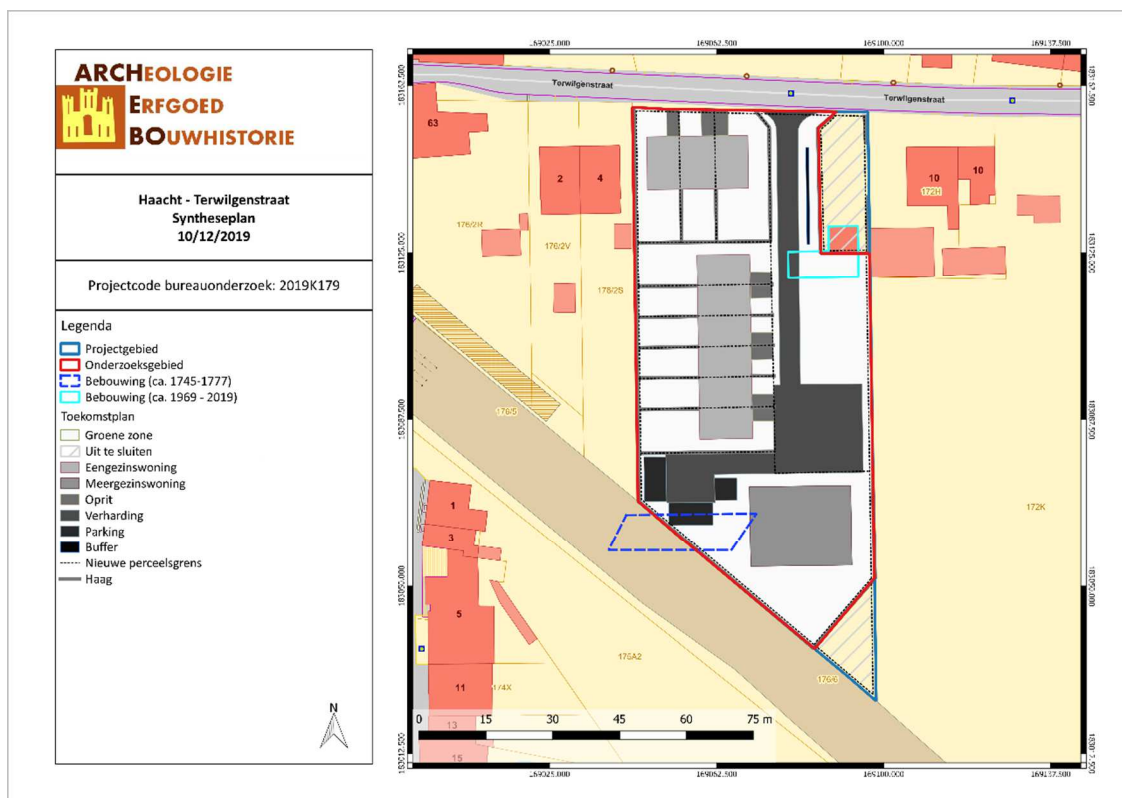
4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 13 nieuwe loten. Lot 12 en 13 worden vervolgens uit de verkaveling gesloten in functie van aanpalende ontwikkeling. Lot 11 zal bestaan uit een tijdelijke groen- of parkzone i.f.v. aanpalende ontwikkeling. Loten 1 t.e.m. 9 worden voorzien van een bouwzone voor een eengezinswoning, lot 10 wordt voorzien van een bouwzone voor een meergezinswoning. Elke eengezinswoning krijgt een oprit en tuinzone, voor de meergezinswoning wordt parking voorzien ten westen van het toekomstige gebouw. Aan de Terwilgenstraat vertrekt een nieuwe weg die langs de nieuwe loten tot aan lot 10 loopt.

In het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Wel zijn een dubbelschrabber op kling uit grijze silex en ander lithisch materiaal uit de Steentijd, schreven en enkele ondiepe paalkuilen met vijf scherven uit de Vroege IJzertijd, een motte en site met walgracht uit de Middeleeuwen, vier greppels (met twee aardewerkfragmenten), twee paalkuilen, de Sint-Hubertus en Sint-Lucia kerk en een motte uit de Late Middeleeuwen, een liard uit de Nieuwe Tijd, een site met walgracht en een duit uit de 17de eeuw, een munt uit de Oostenrijkse Nederlanden, een lusthof en een tijdelijk militair kampement uit de 18de eeuw, 2 cent uit de 19de eeuw en een munt (tekst onleesbaar), de Duitse gevechtlijn op 12 september 1914, meerdere bunkers van de verdediging antitankcentrum en uit de tweede verdedigingslijn van de KW-Linie uit de 20ste eeuw en tenslotte een kuil (niet gedateerd) gevonden.

Rond 1745-1748 en in de periode 1969-2019 is een deel in het zuidwesten en een deel in het noordoosten van het onderzoeksgebied verstoord door het optrekken en slopen van bebouwing. Het is moeilijk om in te schatten hoe groot de veroorzaakte verstoring is.

Omwille van de ligging is er een lagere verwachting naar steentijdsites. Deze kunnen echter nooit volledig uitgesloten worden. Sporensites kunnen verwacht worden.

Figuur 32: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2019)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Bogemans, Frieda, en Marc Van Molle. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 24, Aarschot*. Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, en Annika Devroe. "Archeologienota Haacht - Sportcampus". Archeologienota - Programma van Maatregelen. Kortenen: ARCHEBO bvba, juli 2016.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, en Nathalie Pil. "Nota Haacht - Sportcampus". Nota. Kortenen: ARCHEBO bvba, maart 2017.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Nathalie Pil, Annelien Sys, en Evelien Audenaert. "Programma van Maatregelen Haacht - Terwilgenstraat". Archeologienota - Programma van Maatregelen. Kortenen: ARCHEBO bvba, juli 2017.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Annelien Sys, en Nathalie Pil. "Archeologienota Haacht - Sportcampus (box)". Archeologienota - Programma van Maatregelen. Kortenen: ARCHEBO bvba, februari 2017.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Annelien Sys, Nathalie Pil, en Evelien Audenaert. "Nota Haacht - Sportcampus (box)". Nota. Kortenen: ARCHEBO bvba, mei 2017.

Devroe, Annika. "Haacht, De Costerstraat 45". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, november 2019.

Devroe, Annika, en Jeroen Vermeersch. "Haacht, De Costerstraat 45". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, juli 2018.

Laga, Pieter, Stephen Louwye, en Stéphane Geets. *Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)*. Geologica Belgica 4, 2001.

Van Ranst, E, en C Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

Vandeputte, Omer. *Gids voor Vlaanderen: toeristische en culturele gids van de Vlaamse Gemeenten*. 1ste editie. Tielt: Lannoo Uitgeverij, 2007.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Inventaris Onroerend Erfgoed". Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2019).....	9
Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (Daneels nv, 2019)	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2019)	10
Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2019).....	12
Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)	12
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZO-NW richting (Geopunt, 2019)	13
Figuur 11: Haacht aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2019).....	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2019).....	14
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2019)	15
Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016)	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2019)	16
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2019)	17
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2019).....	18
Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2019).....	18
Figuur 19: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2019)	20
Figuur 20: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2019)	22
Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)	23
Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019).....	24
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2019).....	25
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2019)	25
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2019)	26
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019).....	26
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019).....	27
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019).....	27
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019).....	28
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2019)	28
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019).....	29
Figuur 32: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2019).....	32

7 PLANNENLIJST

HATE/19/12/10/1 - Digitale aanmaak	6
HATE/19/12/10/2 - Digitale aanmaak	6
HATE/19/12/10/3 - Digitale aanmaak	8
HATE/19/12/10/4 - Digitale aanmaak	9
HATE/19/12/10/5 - Digitale aanmaak	10
HATE/19/12/10/6 - Digitale aanmaak	12
HATE/19/12/10/7 - Digitale aanmaak	12
HATE/19/12/10/8 - Digitale aanmaak	13
HATE/19/12/10/9 - Digitale aanmaak	14
HATE/19/12/10/10 - Digitale aanmaak	15
HATE/19/12/10/11 - Digitale aanmaak	16
HATE/19/12/10/12 - Digitale aanmaak	17
HATE/19/12/10/13 - Digitale aanmaak	18
HATE/19/12/10/14 - Digitale aanmaak	18
HATE/19/12/10/15 - Digitale aanmaak	20
HATE/19/12/10/16 - Digitale aanmaak	22
HATE/19/12/10/17 - Digitale aanmaak	23
HATE/19/12/10/18 - Digitale aanmaak	24
HATE/19/12/10/19 - Digitale aanmaak	25
HATE/19/12/10/20 - Digitale aanmaak	25
HATE/19/12/10/21 - Digitale aanmaak	26
HATE/19/12/10/22 - Digitale aanmaak	26
HATE/19/12/10/23 - Digitale aanmaak	27
HATE/19/12/10/24 - Digitale aanmaak	27
HATE/19/12/10/25 - Digitale aanmaak	28
HATE/19/12/10/26 - Digitale aanmaak	28
HATE/19/12/10/27 - Digitale aanmaak	29
HATE/19/12/10/28 - Digitale aanmaak	32